

ELŐFIZETÉS
 HELYSÉN:
 Egy évre 34 korona
 Egy hónapra 3 korona
 VIDÉKEN:
 Egy évre 38 korona
 Egy hónapra 3 k. 40 f.
HÍRDETESEK:
 4-szabalon belül, az egyzet 20 fill.
 minden köv. kezdés. 15 fill.
 Nyitási díj 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak pártájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, december 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az új polgármester.
- Hatszáz gyermek fölruházása.
- Segédjegyzők mozgalma.
- A színészet válsága.
- Új kultúregylet Aradon.
- A „hercegnő” végrendelete.
- Az izraelita nőegylet estélye.
- Amiről beszélnek.
- Dalnoki Beni aradi emlékei.
- Inzultált főszolgabíró.
- Az aradi tárlat. Irta: Kaszab Géza.
- Botrány a Strassnoff-parlamentben.
- Szünik a kanyaró.
- A város dolgai.
- Az új-szent-annai haszföldmetsző.
- Elsúlygyert rendőrök.
- A földművelésügyi budget.
- Tárca: A csunya asszony. Irta: Sas Ede.
- Csarnok: 9. Irta: Lenkei Lajos.

Az új polgármester.

Arad, december 10

Az utolsó polgármester-választás tanúi emlékezhetnek arra a jelenetre, amely a szavazás befejeztét követte. Még égett az izgatottsága, a feszültsége a küzdelemnek, amely négy szavazattöbbséggel Institoris Kálmánt tette a polgármesteri szék birtokosává, szembe a másik jelölttel, Varjassy Lajossal. Kemény, de tiszta harc volt ez. S hogy a küzdelem után a harag fulánkja ne maradjon a szivekben, az akkori főispán, Urbán Iván fölszólította a két jelöltet, a győztest és a legyőzöttet, a megválasztottat és a kisebbségben maradt pályázót, hogy a közgyűlés színe előtt fogjanak egymással kezét. Szinpadinak mondhat-

ták volna ezt a jelenetet, ha a pillanatnátása alatt szinte természetes következményként nem történt volna. A két ellenfél jobbra egybefogódott, annak kifejezésére és fogadalmául, hogy megszűntek ellenfelek lenni s már csak egy érzés vezeteti őket: a város javáért való törekvés. S öt év a tanúsága, hogy ezt a kibékülést, ezt a fogadalmat mind a ketten becsületesen, férfiak módjára megtartották.

A közigazgatás nem ismeri a *cum jure successionis* elvét és mégis ebben az emlékeztetés jelenetben már meg volt pecsételve, hogy Institoris Kálmánnak Varjassy Lajos lesz az utóda. Akik az időben Institoris Kálmán megválasztását eldöntötték, már akkor se vonták kétségbe Varjassy Lajosnak a polgármesteri állásra való rátermettségét: de nem akarták melőzni a másik ép annyira rátermett jelöltet, akinek a rangsorszerint közvetlenül jogcíme volt a polgármesteri állásra.

Öt év után újra sor kerül a polgármesterválasztásra. S ami akkor bevégzett dolog volt, ma se változott. Institoris Kálmánnak csak Varjassy lehet a követője. Változni csak annyi változott, hogy Varjassy Lajos azóta mind magasabban állt a polgárság szeretetében; részese lévén azoknak a kulturális, közgazdasági, hazafias, és jótékony akcióknak, amelyek az utóbbi időkben egymást követték, tapasztalatai kibővültek, é tékesebbé váltak. S azzal, hogy az iparalaptási akciót megkezdte, — bár a kedvezőtlen körülmények miatt ennek a munkának kevés sikere érett meg — jelét adta, hogy ismeri

az utat, amely Arad jövőjé haladása felé vezet.

A polgármester-válság személyi része ilyesformán elintézett dolog. Mindenesetre örömmre esik, hogy a város első tisztviselője szenvedélyes küzdelem, pártok összecsapása nélkül, az egyhangú bizalom szőnyegével fedett lépcsőn ül be állásába s a város egész lakosságának rokonszenve között kezdheti meg jelentős munkáját. Van azonban ennek az ügynek másik része, amely nem kevésbé fontos, mint a személyi kérdés. Nem új ez a dolog, nem is először esik szó róla, de most az aktuálitás parancsolóan tolja előtérbe, hogy azzal foglalkozzunk.

Ha valakinek kezébe adjuk a nagy kalapácsot, hogy az nagyokat alkosson vele, ne kössük le az idejét és az erejét szegek egyenesítésével, patkó-veréssel és kapa feldozással. A polgármesteri hivatal a mai formájában tele van ilyen szeg-egyenesítéssel és egy halom alsóbbrendű munkával, amelyet teljes bizalommal lehetne akármelyik irodai segédre bízni. Amelyik polgármester ezeknek az apró nyűgöknek mind meg akar felelni, abból menthetetlenül bürokrata lesz, s mindenik nappal egy-egy darab szakad le a teremtő képességéből. Nem vitatható el, hogy a közönség maga is érezte ennek a rendszernek ferdeségeit, s ez volt az oka, hogy bizonyos körökben „kivülről való” ember polgármesterségét tekintették volna a helyzet javításának. Pedig a „kivülről való” ember, mielőtt bekerült volna, ép úgy belészakadt volna a hivatali sallan-

A csunya asszony.

Irta: Sas Ede.

A tengerparti vendéglő tornácán ültek a fiatalok és ételesebb gavallérok, akik persze a fiataloknál is fiatalabbnak akartak látszani. Körülöttük már az egész tengeri fürdő nyugovóra tért; a sötét pálmák közt elhangzott az utolsó csengő menyecske-kacagás és a könnyű nyaralók rácsajtaja mögött eltűnt az utolsó világos ruhafodor. A szél a part felől fujt s oly illatos és meleg volt, mintha az alvó szép asszonyok lehelletét hozta volna feléjük. S a szép, szerelmes asszonyok sóhajától gyönyörűségeken megborzongott a tenger, szendörgő habjain színes, tűzrózsás álmok csillogtak. A férfiak még élvezték a bübajos déli éjszakát, az édes, csipős szivarfüstöt és az édes, csipős pletykálkodást. Mert ne higyük ám, hogy az ember-szólás csak a rózsás ajkak közt születik; megterem biz az a bajjusz alatt is. Hogy melyikben több az igazság: a rózsás vagy a bajjuszos ajkak pletykájában-e, azt ne keressük. A gavallérok az asszonyokról pletykáltak. — bókolkunk a nőknek azzal, hogy csupa hazugságot beszéltek. A társaság legigénytelenebb tagja, a derésedő fejű ügyvéd, aki eddig csendesen borozgatva hallgatott, most egyszerre megszólalt:

— Nos, uraim, ti ugyan sok érdekes tör-

ténetet mondtatok el, hogy hódítottatok meg ezt, meg azt a márványkeblű hölgyet — hát én sem állom meg, hogy el ne mondjam: hogyan hódított meg engem egy asszony. Ne gondoljátok, hogy dicsekedni akarok! Ki az ördög tartana engem Don Juannak? Legkevésbé tartom annak magamat. Inkább aludt-ej van az én ereimben, nem pedig pezsgő. De az a tisztességes, becsületes — igenis, tisztességes, becsületes — teremtés valósággal az ölembe hullott. A kedvező szél oda hullajtotta. Miféle kedvező szél? Nem a szerelem. Hogy mi volt, azt megtudjátok, ha pár pillanattal rám figyeltek.

I.

A körből igyekeztem haza, legény-lakásom felé. A társas unalomból a magános unalomba. Este volt: zimankós eső csapkodott. A légszeszlángokat javában farsangoltatta a szél. Teremtett lélek nem járt a kissé félreeső utcán. Egyszerre egy fordulónál egy karsu alak tűnt szemembe, amint előttem sietett a locpocsos járdán. Karsu volt, uraim, mint a leg-tündéribb, balletesillag. Utána eredtem, azt akarva, hogy a legközelebbi lámpásnál találkozhassam vele. Ha az arca is megfelel annak az ideálnak, amit a termete ígér, — hátha egy kaland édesíti meg ezt a semmi jóval se biztató, csunya estét.

Csakugyan a legelső lámpásnál: kerültem

melle. A fény az arcába tűzött. Erősen szemlgyre vettem. Hát biz én nem a legkelleme-szebben csalódtam. Láttam, hogy a természet nem egyformán bőkezű az adományával. Ehhez a villi-termethez bizony szebb arcocskával szolgálhatott volna...

Meglátsítottam a lépteimet, s hagytam hadd menjen a dolgára.

Az asszonyka e pillanatban megemeltette a ruháját. Barátaim, mennyi kecsesség volt ebben a mozdulatban! Én bizony megint utána iramodtam. Hátha nem jól láttam? Hátha most veszem észre arcán a megvesztegető bájot?

A legközelebbi lámpánál ismét találkozunk.

Én ismét a szemébe néztem.

S most — most aztán végkép lemondtam róla.

Nem, nem! Ez az arc nem izgatott arra, hogy helyet foglaljon az emlékeim közt.

— Isten veled, karsu tündér! — gondoltam magamban. — Akárki vagy, én nem foglak kísértésbe ejteni...

S nekem úgy rémlett, mintha az én elbocsátott tündérem haragosan fogta volna össze ruháját, azzal megszaporozta lépteit s befordult, eltűnt egy sötét mellékutcában.

II.

Már egészen el is felejtettem a félbemaradt kalandomat, melynek még a küszöbén ta-

gok hálójába és a sablonnak kusza fonala ép úgy lekötötte volna a kezét, mint a többi polgármestereket.

Az tehát nem baj, ha a polgármester „belülről való,” ha másként alkalmas; de az már hiba, ha mindig benn van, a hivatalához, az íróasztalához kötve. Abban a reformban, amelyet a vármegyénkbeli, boldogult Fascho Moys miniszteri tanácsos készített a városok reformjáról, akartak ezen valamiképp segíteni. Akartak szervezni a városokban főpolgármestert a reprezentáció és alpolgármesteri állást a hivatali teendők ellátására. A reform csak abban lenne hibás, hogy a reprezentálás számára akar polgármesteri állást teremteni. Hiszen ilyen szempontból jobb az olaszországi rendszer, ahol a *sindacs*, a polgármester nem hivatalnok, hanem tiszteletbeli állást visel, reprezentál, — míg az adminisztrációt a városi tisztikar látja el.

Nálunk, a magyar vidék középpontjain más kell. A polgármester ne legyen hivatalnok, s ne is keresse állásában a külső dísz kifejezett fitogtatását. A polgármester legyen — hogy már ismert, közszájjra került szót használjunk — a város érdekeinek *vigáca*. Nemcsak a miniszteriumokban, a főhivatalokban. Például azok a gyárak, amelyeket annyira vágyunk, nem fognak az első apróhirdetésre sült galambként a szájunkba rohanni. Ha azokat komolyan akarjuk, akkor bizony kell, hogy maga a polgármester keresse föl a Mauthnereket, Tauszigokat és más iparkirályokat, tőke-nagyságokat, a kiktől az ilyen függ, s igyekezzék azokat rábírní, hogy tervbe vett vállalataikat ide telepítsék. Ha valahol új hasznót hajtó intézmény készül, a polgármester ne az újságolvasó egyszerű érdeklődésével vegyen arról hírt, — de ejtse módját annak, hogy az intézmény előnyeiben a városnak is része legyen.

Polgármesteri programot itt kifejezni persze nem lehet. Példákkal talán rá lehetne világítani a dolgokra, de talán az is fölösleges. Elég, ha annyit mondunk: minél kevesebb időt tölt hivatalában a polgármester, hogy azalatt a hi-

vatalán kívül a város érdekeiben járjon: annál jobb, érdemesebb polgármestere lesz Aradnak.

A mikor tehát a törvényhatóság Varjassy Lajost polgármesterré választja, a ki nek ambíciójától, munkabírásától, modern fölfogásától méltán vár eredményeket, akkor egyben ejtse módját a polgármesteri hatáskör és hivatal újjászervezésének. Szabadítsák meg a jövő polgármestert az aktahegyektől, hogy idejét és munkabírását a komoly, nagy, s az egész közérdeknek szóló dolgokra szánhassa.

A földmivvelésügyi budget.

Az ülések meghosszabbítása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 10

A képviselőház mai ülésében folytatta a földmivvelésügyi költségvetés tárgyalását.

A mai ülés végén szavaztak Hentallernek az ülések egy órával való meghosszabbítására vonatkozó indítványa fölött. Holnapról kezdve az ülések, amíg az állami költségvetést tárgyalják, délután 3 óráig fognak tartani. A kormány karácsonyig mindenképpen végezni akar az állami költségvetéssel; az ülések meghosszabbítása is mutatja, hogy a kormány nem szándékozik indemnitást előterjeszteni.

Részletes tudósításunk:

(Gazdasági ügyek.)

Nagy György: A gazdasági bizottság nevében jelentést tesz a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság költségei, az országház végleges átvétele és kezelése, az országgyűlési nyomtatványok biztosítása és a főrendiház hiteleinek a képviselőháznál való kezelése és elszámolása tárgyában. Az előadó elmondja, hogy a delegáció 1906. június 8-án tartott ülésében elhatározta, hogy a bizottság költségeinek megállapítása és kiutalása, nemkülönben a gyorsírók s naplószerkesztők, valamint a segédszemélyzet kirendelése iránt az elnök a képviselőház és a főrendiház elnökeit keresi meg. A miniszterelnök átiratban értesítette a két Ház elnökét, hogy az országház építését ellenőrző bizottságot megszüntette, ezért szükséges, hogy a Ház egy új ellenőrző hivatal létesítéséről gondoskodjék. Ennek elő-

készítése céljából bizottságot küldtek ki, mely határozati javaslatot terjesztett be, hogy a főrendiház a delegáció költségeiről maga gondoskodjék s alkalmazottainak a bécsi tartózkodás ajatt kétszeres napidiját adjon. A nyomtatványok előállítását közös szerződéssel biztosítsák. Kéri a jelentés elfogadását. (Helyeslés.)

(Aki volt Mezőhegyesen.)

Lázár Pál: Darányi földmivvelési miniszter pénteki beszédére személyes megtámadtatás címén válaszol. Az állami ménesbirtokok jövedelmének kiszámítására azokat az adatokat használta fel, melyek a hivatalos kimutatásokból állottak rendelkezésére. A dunajeci birtok megvásárlása kérdésénél sem tévedt a számokban, mert a szóban forgó birtokot tényleg két millió négyszázezer koronaért vették meg. A miniszter célzásokat tett a szőlőnek a mértékekről szóló javaslat tárgyalásánál elkövetett tévedésére. Hát tévedni emberi dolog. Tévedett a multkor a miniszter is, mikor a mezőhegyesi ménesbirtok jövedelmét a terméshozadékkal zavarta össze a beszédében és tévedett, mikor azt állította, hogy ő nem járt Mezőhegyesen.

Darányi Ignác: A tiszta jövedelem számításánál Lázár rendszerét most sem ismerheti el helyesnek. Örvend annak, hogy Lázár volt Mezőhegyesen, de annál inkább csodálkozik, hogy azt a birtokot parcellázni akarja.

(A híres pap.)

Irsay József: Elismeréssel adózik a miniszternek, hogy az összes gazdasági akadémiaikat felállította, az erdélyi fajoknak tenyésztését a kormány különös gondozásába ajánlja. A szövetkezeteknek ő is barátja, de két ember kezéből a harmadik kedvéért nem szabad kivenni a kenyeret. A patakok szabályozására nagy gondot kell fordítani, mert ha ezek megáradnak, veszedelmesebbek a Tiszánál is, Dunánál is. Az állami fürdőkben nyugalmazott honvédtiszteket alkalmazzanak legalább a kvóta arányában.

Lázár Pál: Csak honvédtiszteket alkalmazzanak!

Irsay József: A föld felosztását nem tartja helyesnek, mert ezeréves fennállásunknak éppen az volt alapja, hogy törvényeink nem engedték meg a nagybirtokok felosztását. A holtkez sokkal több esetben volt élőkész, mint a legradikálisabb szocializmus. A telepítésre vonatkozólag sajnálattal kénytelen bevallani, hogy a 30 ezer holdnyi telepes területeket nem tudták érdemes telepes kezébe adni. A munkásvédelemre vonatkozólag megvannak a saját nézetei. Ne felejtsek a munkások, hogy a jogokkal köteleességek is járnak. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

karodót fujtam, amikor egy zsuron, képzeljétek. Kivel találkoztam? Vele.

Hertelendyék sandwich-szeleteire voltam hivatalos, ahol a három pulykaképi lánykájukhoz csodítotték össze az aranyifjúságot. A kisasszonyok körülbelül annyi ezrest kaptak hozományul, ahány szeplő volt az arcukon. Tejbévajba fűrésztötték ott a gavallérokat. Hangos volt a mulatság. Javában folyt a tánc. S én egy mellékszobában véletlenül egyedül maradtam az én ismerősömmel.

Egy gyáros felesége volt. Maga is egy gyáros leánya. Gazdag, ugynevezett köztiszteltben álló polgárasszony.

Mindenféléről beszélgettünk — még az időről, sőt még az irodalomról is. — amikor az asszony úgy tett, mint egy összeesküvő, aki gyanútlanul áldozata előtt hirtelen elővillantja a törét:

— De hát mondja: nem emlékszik már rám, egyszer már találkoztam velem?

Emlékszem biz én, de jónak láttam a találkozást letagadni.

— Biz én nem emlékszem, hogy lett volna szerencsém . . .

— Ugyan ne mondja! Hát mikor kétszer is szemügyre vett a lámpa mellett? Ugyebár maga akkor valami könnyűvérű hölgyecskének nézett?

— De nagyságos asszonyom! A világért sem! Hova gondol?

— No ne tagadja. Magánosan haladtam, elég késő este, az utcán. Mit tudhatta ön, hogy a beteg nénémnél voltam látogatásban s a cse-

lédem nem jött értem, a nagyném cselédje pedig nem hagyhatta ott a beteget. Magam ugrottam hát át a szomszédba, hiszen a nagynémhez közel lakunk. De maga, afféle éji lepkeként nézett. S a lámpa mellett megvizsgált. Nem tetszettem magának. Hát egyszerűen otthagyt . . .

S keserűség reszketett a szavában, mikor ezt mondta.

Én pedig szörnyen meg voltam zavarodva. Egyre csak ezt tudtam dadogni:

— De nagyságos asszonyom . . .

A gyáros felesége türelmetlenül intett:

— Hagyja csak! Ne tiltakozzék. En ugyanis tudom, hogy csunya vagyok . . .

S ajkaiba harapott. S könnyek jelentek meg szemében. S a szobát egyszerre eláraszította a társaság. Szébbnél szébb asszonyok, üdénél-üdébb leányok sokasága . . .

III.

S azután is sűrűn, mind sűrűbben találkoztam a gyáros feleségével. Mindig mintha valami fájó szemrehányást vettem volna észre a tekintetében, melyet nem bírt előttem eltitkolni. Egy mulatságon keringőztem is vele. Mint a lángnyelvek, oly perzselő névvel fonódott rám a teste. Szemében félnéken csillant meg az öröm, a gyönyörűség. De mikor vége volt a táncnak, kitört belőle a józan keserűség:

— Tudom, hogy csunya vagyok. Az uram is csak a pénzemért vett feleségül . . .

S hirtelen fölkereste az urát s otthagta a báltermet.

Lefessem-e előttem, hogyan haladtunk lépésről-lépésre tovább? De hiszen én magam sem tudom, hogyan történt a dolog, amíg egyszer csak ott volt nálam, kis szobámban, titkos, izgalmas, lázas találkozon. S tobzódó szenvedélye mintha egy tűzhányó belsejévé változtatta volna a szobát, melynek forró levegőjében a mámoros csókok szikrái sercegték. Az asszony szemében kigyuladt a gyönyör, a diadal fátyalángja s aranyhaja kibomlott a párnán, mint a sugaras gyözelmi zászló. S én csókkal borítottam el a haját, mintha minden szálát külön összeakarnám csókolni . . . Ő pedig két kezébe fogta az arcomat, úgy nézett szemembe, boldogan, megvigasztalódva, diadalmasan:

— Ugyebár még sem vagyok olyan csunya, olyan megvetendő, mint a minőnek gondolt, amikor otthagyt a lámpa mellett? . . .

Magamhoz szoritottam, ezzel feleltem neki. S eszembe jutott, hogy soha, soha sem lett volna az enyém, ha akkor ott nem hagyom . . . Mintha az asszonyi becsületét sértettem volna meg, amiért elégtételt kellett tőlem szereznie — s azt meg is szerezte.

A férfiak mosolyogva bólingattak az elbeszélésre. A szél hűvösebbre fordult, menekültek ők is haza. Egyszerre teljesen néptelenné vált a tengerpart. Csak a tengeren zsongta tovább hullám a hullámnak a mesét a csunya asszonyról, a csunya asszony elégtételéről . . .

ben akar működni és ennek jeléül *kinevezte az első felelős magyar minisztériumot!*

A nézőtérén az első pillanatban óriási volt a megdöbbenés. Láttam a meglepett arcokon, hogy furcsán gondolnak rólam, de csakhamar megértették, miről van szó és *olyan orkányszerű tapsot kaptam, amilyent ötvenéves színészpályámon többé soha.*

Aradról ismét a debrecen-nagyváradai társulathoz, 1880-ban a Nemzeti Színházhoz kerültem. Onnét a m. kir. Operaházhoz jöttem át és mint a jelenlegi tagok közt a legöregebb, a jövő hónapban 50 évi működés után nyugalomba vonulok. Végül még megjegyzem, hogy 300 szerepben léptem fel, összesen 7000 estén és soha előadást le nem mondtam.

Da noki Béla.

Az ujszentannai hasfelmetsző.

Borzalmas kéjgyilkosság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad december 10

Vasárnap este borzalmas kéjgyilkosság történt Ujszentannán. A gyilkosságot egészen Jacknak, a híres hasfelmetszőnek módszere szerint követte el egy eddig ismeretlen tettes. A borzalmas eset részletei a következők:

Bene Anna harminc éves cselédleány vasárnap este Ujszentanna egyik néptelen utcáján hazafelé tartott. Hirtelen mellé csatlakozott egy magas termetű ember és ostromolni kezdte a leányt.

Igért neki mindent, szépet és jót, ha elmegy vele mulatni. A leány azonban nem hajlott a csábító ígéretekre, sőt kereken kijelentette kisérijének, hogyha nem távozik oldala mellől, segítségért fog kiáltani. A fenyegetés dacára az ismeretlen tovább is a leány mellett maradt és könyörögve ismételte meg szerelmi ajánlatát.

Igy haladtak egy ideig egymás mellett, amikor a férfi hirtelenül átfogta a leányt és minden védekezése dacára egy kapu alá cipelte. A leány kétségbeesetten sikoltott, mire az ismeretlen ember zsebkendőjével *betömte a száját*, letépte a földre és *egy nagy konyhakéssel felmetszette a hasát.*

A leány a nagy vérvesztés következtében önkivületi állapotba jutott. Mire észrevették a gyilkosságot, a tettes már eltűnt. A leányt, akit az előhívott orvos eszméletre térített, behozták az aradi kórházba, ahol ma reggel meghalt.

A gyilkost nyomozza a csendőrség.

Szünik a kanyaró.

A járvány halottai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad december 10

A téli idő beálltával nagyobb arányokban lépett fel Aradon a gyermekek között a kanyaró-betegség és tegnap két gyermek pusztult el Aradon ebben a veszedelmes bajban. A betegség áldozatai Beretzky Károly főgimnáziumi tanárnak Imre nevű két éves és Miklós nevű hároméves gyermekei.

A kanyaró jelei csak pár nappal ezelőtt jelentkeztek a két gyermekben, de a pusztító kór-sajnos gyorsan elvégezte munkáját. A két gyermekben kívül Beretzky tanárnak négyéves Klára nevű leánya is kanyaróban fekszik és élete szintén veszélyben forog.

A mélyen sujtott család gyásza általános részvétet keltett Aradon. A fertőző bajban elhunyt gyermekeket elszállították a felső-temető

halottas házába, ahonnan ma temették el őket.

A kanyaró különösen a múlt hónapban grasszált. A tiszti orvosi hivatalban november havában 57 esetet jelentettek be. Ezek közül harminnyolc iskolás gyermekben jelentkezett a betegség. Különösen a Weitzer János-utcai A) fiúiskola első osztályának tanulói között öltött a kanyaró járványos jelleget, miért is ebben az osztályban hosszabb ideig nem tartottak előadást. Ma azonban újból megkezdték a tanítást. Bokor Alajos igazgató értesítette a szülő-et, hogy most már aggodalom nélkül küldhetik gyermekeiket az iskolába.

Ebben a hónapban a mai napig csak tizenegy kanyaróbetegség fordult elő, ami azt jelenti, hogy a járvány *szűnőfélben van.* A tiszti orvosi hivatal minden intézkedést megtesz, hogy a járvány megszűnjön. Nagyobb aggodalomra a főorvos véleménye szerint nincsen ok.

EGYESÜLETI ÉLET

(*) **Sakk-verseny Aradon.** Az *Aradi Sakk-kör* a kör tagjai részére sakk-versenyt rendez, amely f. hó 16-án kezdődik. Jelentkezni lehet a Központi kávéházban kitett íven f. hó 1-ig bezárólag. A kör tábláján a verseny kezdete, a verseny szabályok, a versenyző párok nevei, s minden — a versenyre vonatkozó — közlemény naponta ki lesz függesztve.

Az izr. nőegylet estélye

(Háziasszonyok. — Zene. — Táncrendezők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad december 10

Az aradi izr. nőegylet által a Központi Szálló termeiben rendezendő estélyek iránt szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik nemcsak Aradon, hanem a környék intelligenciája is nagyban készülődik a minden tekintetben fényesnek és sikerültnek ígérkező estélyekre.

Amint már jeleztük, *december 15-én*, szombaton lesz az első estély. Az előkészületek már végleges formát öltöttek s hogy az estélyek külső sikere mellett az anyagi eredmény se maradjon el, erről a nagyközönség bizonyára a már többször beigazolt áldozatkészségével ezutal is gondoskodni fog. S valóban, erre szükség is van az egyesületnek, mert rendes bevételeit nemcsak teljesen az utolsó fillérig fel-emésztí a segélyezésben folyton emelkedő szükséglet, hanem a kellő fedezetet csak úgy tudja előteremteni, ha szűkös bevételeit rendkívüli eszközökkel gyarapítja.

Az estélyek háziasszonyai közül az elsők Keller Izsné, dr. Kovács Marcellné, dr. Mittler Izidorné, Montag Sándorné és dr. Tisch Mórné látják el e nehéz tisztelet.

A zenét — miután a 33. gyalogezred zenekara az estély napjára már előzőleg le volt kötve — a szegedi kitűnő hírű *honvédzenekar* fogja szolgáltatni.

A táncrendezők névsora a következő:

Brunhuber Ferenc, Bing Hugó, Bing János dr., Benedek Árpád, Bródi Béla, Bereczky László, Csiky Tivadar dr., Deutsch Károlly, Deutsch Sándor, Deutsch Róbert, Dóri Jenő, Éles Béla dr., Éles Géza dr., Fischer Jenő dr., Fleischmann Sándor, Fischer Aladár, Faragó Rezső, Flamm Miksa, Fenyves Károly, Gergely László, Gabos Jenő dr., Groszmann Alfréd dr., Groszmann Emil dr., Heinrich Gyula, Hegedüs István, Holänder Emil, Jakabffy Rezső, Kallós János, Kertész Lajos, Kelemen Simon, Károly József, Köpf Kálmán, Kell József dr., Kintzig-Kopár Ferenc, Kaszab Géza, Léderer Simon, Leitner Kálmán, ifj. Lóca Rezső, Molitorisz József Müller Oszkár, Mairovitz Mór, Mattagovszky Károly, ifj. Nesnera Aladár, Ottrubay Dezső dr., Pohl Károly, Révész Mór dr., Roth Jenő, Radó Izsó, Réthfalvy Jenő, Röck Aladár, Seidner Frigyes, Somló Armin dr., Salgó Miksa dr., Sugár Jenő dr., Sugár Károly,

Szekely Ferenc, Székely Géza, Schwarz Adolf, Stauber Andor dr., Szabó Frigyes dr., Schenk Rezső, Szántó Gyula, Széll Lajos dr., Steiner Elemér, Tenner Alfréd, Török Lajos, ifj. Tenner Lajos, Vajda Zsigmond, ifj. Vass Mátyás, Weisz Károly.

Amiről beszélnek.

*

Zsláné.

Arad december 10

Glória fonja körül a homlokodat te eszményi nő, te hűséges feleség, te szegény asszony!

Meggyötört szivednek mily kalváriát kellett bejárnia, míg idáig oljutottál. Mennyi ábrándot, álmot, szerelmet temethettél el, mily sok reményt, örömet sirattál el, míg hozzásoztál a gondolathoz, hogy a férjed szíve nem egyedül a tied, annak csak egy részecskéje jut neked, kisugárzó melegében osztozkodnod kell egy oly nővel, akinek tán a testi szépségén és fiatalágán kívül egyebe sincs. A lelke távol áll, messzi a tiedtől, azzal nem versenyezhet, mert különben nem fogadott volna el egy elígert szívet, nem bitorolt volna két ülést nem foglalt volna le magának egy férj-embert, akihez házasesetre csak a feleségnek van jussa.

Mily sivatag lehetett az életed! A Szahara fata morgánája az a pár röpke pillanat, mely örömként néked jutott. S te nagy nő, e pár fantomra, e néhány képzelt oázis emlékeire támaszkodva bocsátottál meg a hűtlen hitvesnek.

Hát mi vagy te? Asszony nem! Hisz nincs benned egy csepp önzés, egy szemernyi hiúság sem szivedben egyetlen hangos jajszó, semmi kiáltó panasz. Vagy talán a te szíved, a te szerelmed oly magasan áll, hogy ahhoz felemelkedni még képzeletben sem lehet, amelyhez képest a mi szívünk dobbanása csak törpe tucat-ézés? Mert mi, ha szeretünk, önzetlenek csak addig vagyunk, míg hatalmunkban nem tudjuk a férfit. Addig boldoggá tesz egy véletlenül elfogott, ránk vetett pillantása, egy pár hozzánk intézett banális udvarias szava, a pusztaság látása, közelléte: de amikor a birtokunkban van, a miénk lett: feltve őrizzük minden szavát, tekintetét, érzését. Magunknak tartuk és akarjuk őt egészen. Szerelmünk követelő, részletekkel nem elégszik meg. Nem tud belenyugodni abba, hogy az az ajak, mely bennünket csókol, más ajakra is tapadjon, a kar, mely bennünket fon szeretettel körül, ugyanolyan hévvel és melegséggel öleljen magához egy másikat is.

S te mindezt eltűrted, némán elviselted, sőt még azt a haszontalan dudvát, mely ott burjánzott ki a tiltott szerelem-bűnös ösvényén, saját virágoskertedbe ültetted át s ott ápolod, öntözöd szerető gondossággal őket. Megadsz nekik mindent: levegőt, vizet, fényt, napot, csak hogy nagygyá, nemessé, királyivá növehesd őket.

Elfeleled azt a sok bánatot, melyet érezte, tudva azt, hogy férjed egy idegen fészek buja melegében pihenni ki a munka fáradalmait, ott élvezi a családi élet mindenható szeretetét, elfeleded azt a temérdek csaláncsípést, melyet lelked szenvedett elhagyatott keservében, elfeleded, mennyi szuro tövis, marcangoló fájdalom kint a rajongó szivedet, néked csak az jut eszedbe, hogy a vadhajítások a te árnyékos fádak rügyező ágai, a fattyuvirágok a te emberednek része, test az ő testéből, vér az ő véreből.

Fogadj el tőlem nagyasszonyom egy pár forró könyvet, amit magamért s magunkért kisérzésű asszonyokért hullatok. Mi ily nagy tettek képtelenek vagyunk. Nálunk az asszony, az ő gyarló tulajdonságaival még mindig hatalmasabb, mint a mindent elfeledni kész, megbocsátó, önzetlen szerelem!

Eris.

Inzultált főszolgabíró.

Achim András legujabb botránya.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 10

Amióta Achim L. András, Békéscsaba volt képviselője közéleti szereplését megkezdte, napirenden vannak Csabán az utcai botrányok, amelyeket Achim és hívei szoktak inszcenirozni. Ma reggel is minden provokálás nélkül Achim a csabai pályaudvaron botrányos jelenetet rögtönzött, amelyről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Ma reggel fél nyolc órakor Sztojánovits Szilárd dr. gyulai tb. főszolgabíró Székely Béla szerkesztővel a csabai pályaudvaron sétálgatott, ahonnan Gyulára akart utazni. A pályaudvaron sétált négy ismerősével Achim L. András, a volt parasztpárti képviselő, aki alighogy meglátta Sztojánovitsot, hozzáietett és sértő megjegyzést tett reá. A tb. főszolgabíró erre fűszólitotta, hogy távozzék és ne csináljon éretlen provokálásával botrányt. Több se kellett Achimnak. Éktelen dühre fakadt, legazemberezte a főbíró és egyéb durva sértésekkel illette.

Sztojánovits ekkor a pályaudvaron levő rendőrhöz sietett és megkérte, hogy védje meg az inzultus ellen. A rendőr azonban Csabán akármennyire is öre a rendnek, Achimnak még egy rendrentasító szót sem mer mondani, annál kevésbé közbelépni akkor, amikor Achim kötekedni akar. A főbíró kérését nem is teljesítette, hanem azt válaszolta, hogy hallotta és látta mi történt, majd ha bíróság elé kerül az ügy, el fogja mondani az esetet.

A főszolgabíró valahogy mégis véget vetett az inzultusnak és elutazott Gyulára, ahol jelentést tett Ambrus Sándor alispánnak a történetéről. Később megjelent Gyulán az alispánnal Achim L. András is és elmondta, hogy nem ő inzultálta Sztojánovitsot, hanem valamelyik híve tette meg a sértő megjegyzést.

A tb. főszolgabíró azonban világosan hallotta, hogy Achim kötekedett és ő volt az, aki aztán később még tovább ment a sértegetésben. Sztojánovits természetesen nem lovagias, hanem bírói utra tereli az ügyet.

A város dolgai.

A mai tanácsülésből.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10

A város tanácsa ma Institoris Kálmán polgármester elnöke alatt ülést tartott, amely az alábbi ügyek kerültek tárgyalás alá:

(Uj kéményseprő kerületek.)

Foglalkozott a tanács a kéményseprő kerületek megszorításának és a kéményseprő-díjak leszállításának ügyével. Sarlot Domokos főkapitány a város fejlődésének szempontjából abbéli nézetét fejezte ki, hogy helyes volna az eddigi négy kerület helyett hat kerületre osztani a város. A tanács elfogadta a főkapitány érvelését és a készülő szabályrendelet vonatkozó pontját ebben az értelemben módosította. A szabályrendeletet már legközelebb kinyomatják és szétosztják a törvényhatósági bizottság tagjai között.

(A szegény-ügy.)

A szegényügy rendezése érdekében az aradi szabadkőműves-páholy terjedelmes memorandumot nyújtott be a városhoz. A tanács a memorandumot kiadta a szegényügyi bizottságnak véleményezés céljából. Tekintettel az

ügy fontosságára, elhatározta a tanács, hogy a memorandumot kapcsolatban a szegényügyi bizottság véleményével külön ülésen fogja tárgyalni.

(A vasárnapi munkaszünet.)

Az aradi ke eskedelmi és iparkamara a városhoz átiratot intézett a vasárnapi munkaszünet ügyében, abból az alkalomból, hogy a kapitányi hivatal több előkelő kereskedőt pénzbírsággal sújtott, mert alkalmazottaikat vasárnap is dolgoztatták. A kamara átiratában kifejti, hogy azokban az üzletekben amelyekben az elárusítás vasárnap délelőtt tíz óráig engedélyezve van, szükség van erre az időre, a könyvelőkre is, akik az eladott, vagy érkezett árukat elkönyveljék. Sarlot Domokos főkapitány felvilágoította a tanácsot, hogy csak azokat a kereskedőket büntették meg, akik nem a pillanatnyilag szükséges munkát végeztették irodai alkalmazottaikkal, hanem kevésbé sürgős irodai munkákat is. A tanács azt hozza javaslatba a közgyűlésnek, hogy a kamara átiratát véleményezés végett küldjék fel a kereskedelemügyi miniszterhez.

(A börze-spekulációk ellen.)

Nógrádmegye törvényhatósági bizottsága feliratot intézett a képviselőházhoz, a tőzdespekulációk és az ugynevezett papirbuza ellen. A feliratot hasonló tartalmú felirat küldése céljából megküldték a városnak is.

A tanács véleményezés végett a kereskedelmi és iparkamarának adta ki az átiratot. A kamara az átirattal ellentétes véleményen van, mert a papirbuzajáték szabályozza az áremelkedést és csökkenést és számos eset bizonyítja, hogy tultermelés esetén a buza ára nem hogy csökken, hanem emelkedik. Ha megszüntetnék a papirbuzajátékot, ittag tere nyilna ismét a régi gabonanzsornak. A tanács a vélemény alapján az átiratnak egyszerűen tudomásulvételét hozza javaslatba a közgyűlésnek.

Egy különc végrendelete.

Nyomorgott, hogy jót tegyen.

Negyedmillió korona iskolákra.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 10

A fővárosban a napokban meghalt egy rendkívüli érdekes ur, aki hosszú évtizedeken át valósággal koplalt és nyomorgott, hogy tetemes vagyont gyűjtsön és azt halála után iskolák segélyezésére hagyományozza. A különc öreg ur, aki lerongyolódott reverendában járt és jóformán csak kenyérrrel és vízzel táplálkozott, 230.000 koronánál nagyobb összeget takarított, amelyet falusi iskolák céljainak szentelt. Az érdekes öreg ur életfolyásáról és haláláról a következő távirati tudósítást adjuk:

(A végrendelet.)

A fővárosi utcákról eltűnt egy érdekes figura. Egy görbe testű, fehér haju, ütött-kopott reverendába öltözött emberke, aki iratesomókkal oldalán, kicsi léptekkel poroszkált az utcán. A pápaszemes aggastyán, aki minden bensülött pesti embernek ismerőse volt, eltűnt, meghalt. Ezzel az elhalálózással egy bizarr, rendkívül érdekes élet zárult le. Az öreg ur, Gerlach Ferenc dr., esztergommegyei aranymisés áldozár, december 6-án meghalt Budapesten, a Rókus-kórházban, szombaton pedig, alig egy-két résztvevő által kísérve el is temették.

Hogy kórházban halt meg az öreg ur, az is illett furcsa életéhez. November 22-ikén, amikor aléltan összerogyott a főváros egyik terén,

a mentők a Rókus kórházba vitték. Amikor kissé magához tért, ágyához hívta Tihanyi Károlyt, a Rókus plébánosát és azt mondta neki, hogy végrendeletet akar csinálni. Tihanyi plébános készséggel leírta, amit a súlyosan beteg ember tollba mondott. Rövid volt a végrendekezés és így hangzott:

— Minden vagyonomat falusi iskolák fölépítésére és fölsegélyezésére hagyományozom.

Tihanyi azután megkérdezte, hogy mennyi ez a vagyon, mire a teljesen lerongyolódott ember szerényen válaszolta:

Körülbelül 230.000 korona s pesti bankokban van elhelyezve. Koplaltam, nyomorogtam, hogy mindenemet az embereknek adjam és most már csak az a vágyam, hogy, akik életben hirtelenül megítéltek, halálom idején béküljenek meg velem és ne mondja senki, hogy valaha is rossz voltam.

(Kenyeren és vízen.)

Tihanyi eleinte azt hitte, hogy a szegény ember deliriumában beszél nagy összegekről, de másnap alkalma volt meggyőződni arról, hogy amit az öreg ur mondott, szóról-szóra igaz: Gerlachnak több mint 230.000 koronája van elhelyezve pesti bankokban.

Szenzációs összeg ez a pénz azzal a koplaló, szenvedő étellel szemben, ahogyan Gerlach élt. Évtizedeken keresztül valósággal kenyér és víz volt minden tápláléka. Ha néha hus után kívánczolt, felkereste a vendéglők konyháit és ott koldult magának harapni valót. Állandó lakása sohasem volt. Tél idején viceházmesteri lakásokban vagy menhelyekben aludt, nyáron pedig utcai padokon, vagy a parkok pázsitján. Ismerős alakja volt a koldus-tanyáknak, ahol senki sem sejtette, hogy az öreg pap mennyivel rendelkezik.

(Egy érdekes karriér.)

Komor titokzatos ság borítja fiatalabb éveit. Annyit tudni róla, hogy három tudománynak volt a doktora: a hittudománynak, a bölcsetnek és a kánonjognak. Pályája elején feltűnt rendkívüli tulajdonságaival és azt hitték róla, hogy a katolikus klérus vezető alakja lesz. Az ötvenes években a budapesti központi szeminárium felügyelője volt. Itt néhány évig működött, míg főrangú családok nevelőinek meg nem hívták. Ettől kezdve homály borítja pályafutását. Nevelői állását elhagyva, Simor hercegprimás vidéki plébániát akart neki adni, de Gerlach nem fogadta el. Budapesten maradt és hosszú évek alatt tipikus alakja lett a fővárosnak. Amikor ráköszöntött az öregség, teljesen elhagyta magát, kerülte paptársait, kerülte az embereket és szótlanságában senki sem tudta megzavarni. A nagy vagyon eredete is titokzatos, mint Gerlach egész élete.

Tihanyi plébános tegnap jelentést tett Vaszary Kolos hercegprimásnak a szenzációs végrendeletéről és a nevezetes okmányt átadta Kohl Medárd püspöknek.

Szombaton délelőtt temették el a Rókus-kórházból Gerlachot, akinek haláláról egyházmegyei paptársai gyászjelentést adtak ki. Ebben felemlítették nemes szívről tanakodó végrendeletét is, mely szerint 230.000 koronán felüli összeget falusi iskolák fölsegélyezésére adományozott.

Több postatiszt ma azt az érdekes kijelentést tette, hogy Gerlach több ízben nagyobb összegeket küldött a pápának.

Nagy sikkasztás Földeákon.

Százezer korona.

A forrongó község.

— Az Aradi Közlöny tudósításából. —

Arad, december 10

A hódmezővásárhelyi Népbank földéaki fiókjánál nagyszabású sikkasztás történt. Apró János földéaki kántortanító, a fiók vezetője körülbelül 100.000 korona értékű sikkasztást és váltóhamisítást követett el. A gázságot évek óta üzte. Apró tegnapelőtt megszökött, ennél fogva a Népbank igazgatósága bünvádi feljelentést tett ellene. Aprót a csendőrök el is fogták.

Részletes tudósításunk:

A vásárhelyi Népbank 14 évvel ezelőtt alapította a földéaki fiókot. A piac téren rendes helyiséget bérelt és a fiók vezetésével Apró János kántortanítót bízta meg. A „bankár ur” átvette a fiók vezetését s már az első esztendőben nagyon szép üzleti eredményt ért el. Több százezer korona értékű váltót küldött be az anyaintézetnek.

Apró János évről-évre egyedül maga vezette a bankot. Hogy egyszerűbben menjen a dolog, utóbb már a lakásán is tartott pénztárt.

A tavasszal beteg lett a bankár ur. A kántor felesége adott ki egy váltót a megújításra. A váltó Bánszki Pál földéaki vagyonos polgár nevére szült.

Bánszky helyett testvére, István vette át a váltót, amely 3000 koronáról szült, holott Pálnak csak 300 koronás tartozása volt.

Bánszki Pál elment az ágyban fekvő Apróhoz és megütközéssel adta tudtára a tévedést. A bankár elfehéredve kapta el a váltót és széttépte.

Bánszki másnap reggel jelentkezett a Népbanknál, hol azt a felvilágosítást adták neki, hogy a nevén csakugyan több ezer korona adósság van.

Kmetty Béla főkönyvvezető még aznap felkereste Földeákon a bankár-kántort. Felmutatta neki a Bánszki-féle váltót és még vagy nyolc más váltót és kérdezte, hogy mi van azokkal?

— Mind hamis! Felelt Apró a fejét lehorgasztva.

Azután egy mesével hozakodott elő. Azt mondta, hogy a fiók bank alapítása után nemsoká 300 frtot lepott tőle a cselédje, majd 1900 forintot egy kocsizás alkalmával elveszített. Azután megalapították a szövetkezeti bankot, mely olcsóbb pénzt adott. Hogy a különbözeteket fedezze, hamisított. Részint a meglevő váltókat állította ki felemelt összeggel, részint jómódu emberek nevére hamisított új váltókat. A sikkasztást tíz esztendeje üzi.

Csütörtökön délután ismét meglátogatta Aprót a bank egyik tisztviselője. Alig hogy kihuzta lábát a házból a kiküldött, a család kocsira pakolt minden értéktárgyat s a beteggel együtt még azon éjszaka Szegedre szöktek. A rendőrség felhívására a szegedi rendőrség pénteken reggel letartóztatta Aprót az apja lakásán. Most a rabkórházban van. Súlyos beteg. Senkinek még sejtelme sincs arról, hogy hova tette az elsikkasztott

összeget, mely szerinte is százezer korona körül van.

Földeákon iszonyu nagy a forrongás és elkeseredés. Aprót agyon akarták verni s a bank tisztviselőit is inzultálták. Ma délből több száz főre m nő tömeg lepte el a fiók előtti teret. A hiányt még nem tudták megállapítani.

AZ ARADI TÁRLAT.

A mi művészeink.

Arad, december 10

A művészetben nincsen lokálpatriotizmus. És mégis, mikor az Uránia tárlatáról írván, az aradi művészekre kerül a sor, bizonyos szeretetteljes melegséggel vizsgáljuk még a hibáikat is. Elvégre ők azok, akiknek fejlődési processzusa itt folyt le előttünk; ismerjük a terveiket, méltányoljuk a nehézségeket, melyekkel küzdeniök kell. A műteremhiányt, a közönségnek még csak most ébredő érdeklődését, a kicsinyesebb viszonyokat, melyek megkötik a művész kezét: mind melegségnek hozhatjuk fel, ha esetleg mentegetésre van szükség.

Az aradi művészkolónia különben egy egész művészeti mikrokosmos, mely visszaadja a makrokosmos képét. Van itt akadémikus, impresszionista, neo-impresszionista; van, aki a színek harmóniaját keresi. A kolorista mellett ott van a stilizáló művész, a dekoratív irány mellett a romantikus. Csak épen praeraffaelita nem akad.

I.

A negyedik terem ugyszólván egészen az aradiaké. Mindjárt a bejárat mellett Pataky Sándor kezdi meg a névsort. Ez a fiatal művész erős forrongásban van, de még nem találta meg a maga utját. Kiállított tájképei erős színérzékre vallanak, de technikája még kissé bizonytalan. Aki azonban tudja, hogy Pataky autodidakta, az még sok szépet várhat tőle. Ugyanezen a falon először tűnik fel a Bodzássy István neve. Bodzássy, aki a városnak ösztöndíjasa, e képe után ítélve máris kiforrott tehetség. Grell színei, ügyes kompozíciója, levegős perspektívája egyaránt kellemes hatást tesznek. Ha ez az ember féluton le nem török, még sokat fogunk hallani felőle.

A szemközti levő falon Balla Frigyesnek egy bájos, finom öregasszonya mosolyog reánk. Tudásban és technikában önmagát multa felül e képen a művész, akinek más munkáit sajnálattal nélkülözzük a kiállításon. Azaz helyesebben: örömmel. Mert öröm, ha egy művészt annyira elhalmoznak megrendelésekkel, hogy nem ér rá még kiállítani sem. Anynyi bizonyos, hogy ez az egyetlen kép többet reprezentál, mint sok más: talán mondhatnók, hogy ez a legjobb Balla. Ugyanitt láthatjuk Németh Lajosnak egy lelkiismeretesen megfestett, nyugodt hatású képét, mely Fábian József fogatát ábrázolja s melynek hatása alatt Dániel Ernő báró hasonló képet rendelt meg a művésznél.

A jobboldali falat két fiatal piktor foglalja le: Balla Béla és Matolay. Mindakettő érdekes egyéniség. Balla két hangulatos erdőrézlettel szerepel: nagy tudással, sok szeretettel megfestett kép mind a kettő. Balla egy kicsit stilizál, de levegője és távlata meglepően jó. Matolay a neo-impresszionisták felé hajlik. Tulságosan zöld tájképén nem tudta összhangba hozni a színeket s ez a kép épen ezért brutálisan hat, de különben is szétesik. A hajnali szántás című azonban sok finomságot eláruló s határozottan értékes kép, mely nem tulságosan színes ugyan, de tisztult felfogást mutat.

Urhegyi Alajos egész csomó képpel rukkolt ki: valamennyi egy-egy kellemes meglepetés. Urhegyi szakított régi technikájával. Szélesen, meleg színekkel fest s azt a merevséget, melyet ezelőtt nem egyszer észlelhettünk képein, egészen levetkőzte. Atvonult a plein air festők táborába s az új

csapáson egész biztos léptekkel halad. Valamennyi képe egy-egy bizonyosság erről. Rajza megerősödött, levegőperspektívája igen jó. Cigányputrik című képe értékes, szép darab, a legjobb valamennyi között. A „Tanya” és „Ajtó előtt” címűek is komoly és erőteljes studiumok. Többi képe nyomom követik érték dolgában a fentieket s ha mindenáron kifogásolni is akarunk valamit: csak a tulságosan sötét árnyékokban találhatunk hibát. Ez az árnyékolás nem egészen igaz.

A szobrászok között — (ketten vannak) — úgy minőség, mint mennyiség dolgában Albert Andor vezet. Biztos kézzel kezeli a mintázó-fát, kompozíciói kedvesek, portraitjei élethűek, Albert Andor az a szobrász, aki egy kis önkritikával az elsők sorába küzdhetné magát: tehetsége szinte predesztinálja erre. Nagy Sandor kiállított mellszobra megállapodott tehetség műve. Kár, hogy keveset hallunk felőle.

Az aradiakhoz tartoznak Domán Sándor, akinek izléses szönyegei és a Keller-féle kertészet, melynek szép virágdíszítései tetemesen emelik a tárlat külső képét.

Kaszab Géza.

Elsülyedt rendőrök.

Budapest rejtelseiből.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 10

Az alábbi eset Aradon nem történhetett volna meg, még pedig két okból: először, mert itt a rendőrök nem igen járják a várost, másodsor, mert semmi esetre sem mennek olyan helyre, ahol veszedelem érheti őket. Egyébként Budapestről érkezik az alábbi szenzáció híre:

Tragikomikus eset ért az éjszaka két lovasrendőrt. Hurádi György és Lengyel János lovasrendőrök az éjszaka a Várban teljesítettek őrzéstartot. Körutjukban a Bimbó-utcába fordultak, amelynek egy részét most újra töltik. Két méternyi magasságban lágy agyagos a föld, a mely a tegnapi esős, zivataros időben teljesen átázott. A két lovasrendőr erről nem tudott semmit. Amikor a 31. számú ház elé értek, a két ló térdig a sárba merült. A lovak, mintha gyökeret vert volna a lábuk, egyszerre megállottak és mozdulni sem tudtak. Hurádi György, 9. számú lovasrendőr erre le grott a lóról, azzal a szándékkal, hogy kivezeti lovát a kátyuból. De vesztére, mert amint leugrott, egyszerre derékig süllyedt az agyagos sárba. Közben evickélt, menekülni akart, de minél jobban kapálódzott, annál mélyebbre süllyedt.

Ugyanigy járt a lovon ülő Lengyel János is, aki megpróbálta kihajtani a lovát. Azonban a ló is fokozatosan mind alább merült a sárban, úgy, hogy már csak a feje látszott ki a sártengerből. A kétségbeejtő helyzetben levő rendőrök nem tehettek egyebet, mint ahogy a torkukon kifért, segítségért kiabáltak. Lengyel, akinek még szabad volt a keze, sipolni kezdett. Azonban z volt a szerencsétlenségük, hogy éjszaka fél tizenegy óra volt és abban az időben a Bimbó-utca környéke teljesen kihalt. Nem hallotta senki a segítség-kiabálást. Végül is az egyik lakásban feltűnt az állandó kiáltás, kinéztek az ablakból és ekkor látták a lassan, de folyton süllyedő rendőrök kegyetlen helyzetét.

Nyomban értesítették a közeli rendőrszemét, aki a II. kerületi tűzoltókat hívta segítségül. Éjfél 12 óra volt, amikor a II. kerületi tűzoltók fáklyákkal, létrákkal, csákányokkal, kötéllal és csigával felszerelve, megérkeztek a helyszínre. Éppen jókor érkeztek, mert a boldogtalan rendőrökből alig látszott már ki valami. A tűzoltók hozzáfogtak a mentéshez. Köteleket dobtak a megszorult rendőröknek, lét-

rát eresztettek le a sárba, míg végre nagy erőlködés után sikerült a rendőröket kihuzni a sárból. A lovakat csiga segítségével huzták ki. A tüzoltók becslése szerint a rendőrökre legalább *öt métermázsza sár volt* tapadva. A két rendőrt az éjszakai kaland annyira megviselte, hogy most betegesen fekszenek a rendőrkórházban.

IRODALOM ES MUVESET

A színház műsora:

Kedd: Bajazzók, opera. Az édes otthon, bohózat. (Bérlés A.)
Szerda: A jászol, színmű. (Bérlés B.)
Csütörtök: A csöppség, vígjáték. (Bérlés C.)
Péntek: Rab Mátyas, operett. Bemutató előadás. (Bérlés A.)
Szombat: Rab Mátyas, operett. (Bérlés B.)

A filharmonikusok hangversenye.

Arad, december 10

Vasárnap délután válogatott közönség jött össze a Fehér Kereszt szálloda nagytermében, hogy meghallgassa az aradi „Filharmonia” egyesület ez idei első nagy hangversenyét. Hosszu hallgatás után, mintegy jóvá teendő az elmulasztottakat, kiváló izléssel összeválogatott, magas zenei nivón álló programmal debütáltak a klasszikus zene passzionátus művelői. A passzionátus jelzöt csak megjelölés-képpen használjuk, mert az a készség, mellyel a kiválasztott programot bemutatták, a legszigorubb bírálatot is kiállja. Különös érdeme ez a közreműködőknek, mert eltekintve a 33. gyalogezred szintén résztvevő zenekarától, kizárólag zenekedvelők működtek közre, kiknek soraiból észrevehetőleg hiányoztak az aradi bejegyzett zenetanárok, hogy miért? ezt nem tudtuk megállapítani.

A műsor telve volt zenei különlegességekkel. Beethoven nagystilű „Prometheus” nyitányát remek színezéssel, polifonikus tökéletességgel hallottuk filharmonikusainktól.

A legkevesebb sikerült és legkevesebb hatást keltett Wagner „Parsifal” előjátékának előadása. Magyarázata lehet ennek egyrészt Wagner különleges hangszerezése, mely különösen első hallásra, hideg és érthetetlen, de maga a zenekari kidolgozás is kifogásolható. Az interpretáció nem volt eléggé dinamikus, ami a Parsifal nyitány egyik színező tónusa és mintha a zenei magyarázat még a wagneri zenéhez képest is tulságos szaggatott lett volna. Mindenesetre eredeti felfogása volt Wagner Parsifaljának, ami magában véve dicséretes.

Frenetikus hatást keltett Massenét „Scenes pittoresques”-jének bemutatója. A nagy francia zeneszerző pazar invencióval felépített zeneszínház életképe ezernyi hájjával, suboticus szépségeivel megkapó tökéletességgel érvényesült a zenekar előadásában.

Schubert befejezetlen H moll symphoniájának remekül illusztrált előadása után Liszt Grand galopp chromotiquejeinek szédületes technikát igénylő eljátszásával fejezték be a koncertet.

A nagy siker mestere Zellner Sándor, a 33. gyalogezred karmestere volt. Ő tanította be és ő vezényelte a filharmonikusokat. Nagy zenei tudással, biztos kézzel dirigálta a 60 főből álló zenekart. A karmesteri pálcza az ő kezében varázsszerű biztonsággal hozta ki a zeneművek legrejtettebb szépségeit, erőt, szint és hatást biztosítva az előadásnak.

A filharmonikusok nagy sikere bizonyára több ízben ismétlődik meg a hangverseny szezon folyamán, a közönség pedig elsőrangú műélvezetet talál a kiváló előadásokban. H. G.

* Művásáriások az Uránia tárlatán. Az Uránia műintézetnek a megyeház termeiben rendezett tárlata a két ünneppon nagy látogatottságnak örvendett. Különösen Nyilassy kártyázó parasztjainak akadt sok bámulójuk. A mai napon a következő képek keltek el: Pataky „Csikós” című képét megvette ifj. Purgly János, Marschalek „Rég várt levél” című festményét Purgly Emil, Tolnay Ákos nagybesnyői tájképét Bácskai Izidor, továbbá Balla Béla Bárányfelhők című vásznát megvette Jankó Gyula. Ezenkívül el kelt több iparművészeti tárgy is.

* A vidéki szinigazgatók — Vidor emé éneke. Zilahy Gyula debreceni szinigazgató mozgalmat indított, hogy a vidéki szinigazgatók állítsanak emlékkövet a tragikus sorsu Vidor Pálnak. Zilahy a következő körlevelet küldte kollégáihoz:

Az a szeretet és nagybecsülés, mellyel elhunyt kartársunk, Vidor Pál működése iránt viseltünk, azt hiszem, úgy fog legméltóbban megnyilatkozni, hogyha az ő kiváló művészi működéséhez méltó emlékkövel jelöljük meg nyugvóhelyét. E célból tisztelettel javasolom, hogy a magyar vidéki színházak igazgatói tetszés szerinti időben és napon, kimondottan rendezzenek egy-egy előadást Vidor Pál síremléke javára, értven ez alatt azt, hogy a jelzett előadás tiszta jövedelmének valamely hányada fordíttassék e célra. Ez összeget aztán a színeszeregyesület pénztárába küldjük be.

Botrány a Strassnoff-parlamentben

Starcevicsek idegeskednek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 10

A horvát országgyűlés mai ülésén a Starcevic párt annyira ideges volt és oly zajos jeleneteket provokált, hogy miatta háromszor fel kellett függeszteni az ülést, melynek lefolyásáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Zágrábban a horvát országgyűlés mai ülésén Pizacsik Starcevic párti a szerbek ellen beszélt. A koalíció feliratát elveti és pártja felirati javaslatát ajánlja elfogadásra.

Szünet után Budiszavlevics szerb képviselő azt mondja, hogy a Starcevic pártnak nem lesz tagja, mert ott csupa aljas kiszolgált Khuen istákat vesznek fel.

Erre nagy láрма kerekedik, úgy, hogy az elnök kénytelen az ülést felfüggeszteni.

A nagy zaj közepette Panjanin azt kiáltja, hogy a Starcevic párt lapja szubvenciót kap a bosnyák kormánytól.

Az ülésnek újból való megnyitása után Persics Starcevic párti visszatér a közbeszólásra, amelyet alaptalannak mond és visszautasít. Újból nagy láрма kerekedik. Elegovics azt kiáltja Magdics felé:

— Csaló, hazug, gazember!

Vinkovics meg azt kiáltja oda Elegovicsnak:

— Ön nem adhat elégtételt, ön csak úgy beszélhet, mint egy gazember, becsületesen soha!

Miután a zaj egyre nagyobb lett, az ülést másodszor is felfüggesztette az elnök. Újbóli megnyitás után Budiszavlevics folytatja beszédét és Boszniát illetőleg azt mondja, hogy ott is magát a népet kell megkérdezni, hogy hova gravitál, mint ahogyan a koalíció is megkérdezte a dalmát népet, hogy óhajtja-e a visszacsatolást.

A Starcevic párt újból óriási lármába kezd, úgy, hogy az elnök kénytelen ismét felfüggeszteni az ülést.

Mialatt a képviselők kifelé mennek, Zituka odakiáltja Magdicsnak, hogy gyáva, mire ez azt válaszolja:

— Szentelen tökfűkő!

Néhány zajosabb jelenet után, végleg helyreállt a csend és incidensek nélkül folytatták a felirati javaslatok tárgyalását.

Aehrenthal a magyar kérdésekről.

A külügyi albizottság ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 10

A magyar delegáció külügyi albizottsága ma Csáky Károly gróf elnöklése alatt ülést tartott, amelyen Thoroczky gróf előadó után Aehrenthal báró külügyminiszter érdekes kijelentéseket tett. A külügyminiszter beszédéről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Aehrenthal báró beszéde elején az európai politikai helyzettel foglalkozott, majd áttért a magyar kérdésekre és ezekről a következőket mondotta:

A címerkérdést illetőleg azon a nézeten van, hogy annak megoldására nem egyedül ő, hanem első sorban a két kormány van hivatva és ha az összes tényezők a király hozzájárulásával megegyezésre jutnak, akkor lesz a külügyminiszter feladata a külügyi szolgálatban a megfelelő intézkedéseket megtenni.

A zászlókérdésben konstatálja, hogy az előtte fekvő jelentések szerint a szabályzatot mindenütt szigoruan betartották.

A magyar törvényeknek kellő számú hiteles magyar szövegű példányokban való átengedése végett a magyar kormányhoz fog fordulni.

Arra törekszik, hogy szaporítsa a külügyi szolgálatba lépő magyarok számát és örömmel veszi, ha a magyarok minél nagyobb számban lépnek a diplomáciai pályára.

Ami a magyar nyelvnek a külügyi szolgálatban való terjesztését illeti, elismeri az e tekintetben nyilvánuló óhajok jogosságát. Saját tapasztalásból tudja, mennyire kívánatos a szolgálat érdekében is, hogy a magyar nyelvre a külügyi szolgálat tisztviselőinél nagyobb gond fordíttassék, mint ahogyan eddig történt. Gondja lesz rá, hogy a magyar nyelv ismerete e körökben terjesztessék. A magyar nyelvű levelezés tárgyában tanácskozásokat kezdett már a belügyminiszterrel. A diplomáciai vizsga reformálásánál a kötelező tantargyak közé iktatja a magyar közjogot is.

Sághy Gyula, Rakovszky Istán, Szivák Imre és Holló Lajos fölszólalásai után Aehrenthal újból beszédet mondott, amelyben ismét a külpolitikával foglalkozott és azon reményének adott kifejezést, hogy Szerbiával sikerülni fog a békét újból létre hozni. A külföldi sajtónak a magyar válságról költött cikkei tekintetében azt mondta, hogy nagyobb lapok nem befolyásoltatják magukat, annál kevésbé irányuk és céljuk nem mindig egyezik a miénkkel. Ezzel az ülés véget ért.

HIREK

Az új polgármester.

Meghívó.

Aradváros törvényhatóságának vezetésében legközelebb változás áll be. Tekintettel ennek fontosságára felhívom a törvényhatóság összes tagjait, hogy a holnap, kedden délután öt órakor a Központi Szálloda külön ter-

mében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Arad, 1906 évi december 10-én.

Müller Károly,

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja.

Müller Károly ma egyik munkatársunk előtt ma úgy nyilatkozott, hogy a holnapi értekezleten csupán a polgármesteri állás betöltéséről lesz szó. Az ezzel kapcsolatos személyi változásoknak megbeszélésére az új polgármester megválasztása után fogja összehívni a bizottsági tagokat. Kijelentette egyúttal Müller Károly, hogy a holnapi értekezleten Varjassy Lajos h. polgármestert fogja ajánlani és úgy hiszi, hogy Varjassy megválasztása egyhangú lesz.

— **Institoris Kálmán** polgármester ma elnökölt utóljára a városnál. Ma még ő vezette a tanácsülést, noha egészségi állapota oly rosszra fordult, hogy orvosai pihenést ajánlottak neki. Az ülés után rögtön hazament és ágyba feküdt. és valószínűleg nem fog megjelenni a szerdai közgyűlésen. Azokkal a híresztelésekkel szemben, hogy nyugdíjaztatása után Budapesre költözik, így nyilatkozott Institoris Kálmán:

— Ez mese. Itt születtem és itt akarok meghalni. Ha egészségi állapotom megengedi, továbbra is munkálkodni fogok a város érdekében.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** Budapestről táviratozzák, hogy a nagybeteg Kossuth Ferenc állapotában ma sem állott be változás. A minisztert ma Fort és Aueperg gróf miniszterek is meglátogatták lakásán.

— **Meghívó.** A következő sorokat vettük: Aradváros törvényhatósági bizottságának tagjait felkérem: sziveskedjenek a december havi közgyűlés napirendjén kitűzött ügyeknek megbeszélése céljából folyó hó 11-én (kedden) d. u. 1/6 órakor a Központi-szálló külön termében tartandó értekezleten megjelenni. Mülek Lajos dr.

— **Roosevelt — a Nobel-díj nyertese.** Krisztiániából táviratozzák, hogy a Nobel-féle békedíjat Roosevelt Tivadar köztársasági elnök kapta meg.

— **Az Acsev. igazgatósági ülése.** Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatóságának *Nachtnébel* Odön elnöklése mellett tegnap ülése volt, melyen a *Vásárhelyi* Béla vezérigazgató elhalálozásával üresedésbe jött állás betöltése ügyében kellett volna határozni. Az igazgatóság a rendes évi közgyűlésig ismét a végrehajtó-bizottságot ruházta fel a vasut ügyeinek vezetésével, a *Csernovics* Diodor dr., *Fábián* László, *Fábry* Sándor dr., *Nachtnébel* Odön és *Urbán* Iván tagokból álló végrehajtó-bizottság pedig elnökévé *Nachtnébel* Odönt választotta meg.

— **Papok az állam ellen.** Párisból táviratozzák: A katolikus világban nagy fel-tűnést kelt a pápa rendelete, melylyel megtiltja a papoknak, hogy az istentisztelet folytatása dolgában jelentést tegyenek az illetékes hatóságoknak. Párisban tegnap a plebánosok az összes templomokban kihirdették, hogy a törvény által előírt bejelentés nélkül folytatják az istentisztelet gyakorlását.

— **A kolozsvári képviselőválasztás.** Kolozsvárról táviratozzák: A *Wesselényi* Miklós báró lemondásával megüresedett kerületben *Kreutzer* Lipót kereskedelmi iskolai tanárt akarják fel-
léptetni.

— **Betiltott operaelőadás.** Budapestről jelentik: *Andrósy* Gyula gróf belügyminiszter beszüntette *Stranos* Richárd operájának a „Salomé“-nak próbáit és átoltvasás végett magához áérette az opera librettóját. A betiltás állítólag azért történt, mert az opera tárgya, amelyet tudvalevőleg *Wilde* Oszkár drámájából vett át a szerző, sérti a vallásos érzületet. A betiltás állítólag a bécsi udvar utasítására történt.

— **A szépség átra.** *Geuevieve Gaw* kisasz szonyt, aki tanítónő volt Hamonban (Indiana), kényszerítették, hogy mondjon le állásáról, mert — nagyon szép és mindenki, aki látja, szerelmes lesz belé. A városbeli iskolásgyermek, üzletemberek, papok és közhivatalnokok erre kérvényt nyújtottak be, amelyben a tanítónő visszahelyezését kérik. Az iskola szuperintendense a kérvényt nem vette figyelembe s *Gaw*-kisasszony barátai most a bíróság előtt készülnek megtámadni az iskolai hatóság eljárását.

— **A Népszínház sorsa.** Budapestről táviratozzák: A népszínházi bizottság ma kiírta a Népszínházra a pályázatot.

— **A köpenic-i eset megfordítottja.** Amióta a köpenic-i eset megtörtént, mi sem természetesebb, hogy mindenféle köpenic-i eset után kutatnak. Így történt, hogy a Brassó—Kolozsvár között közlekedő vonatra felült egy 44-es főhadnagy. Magában van, unatkozik. Egyszerre azonban felderül az arca, belép egy honvédkapitány a fülkéjébe. A kapitány előkelő hanyagsággal végighever a bársonyülésen. Nemsokára kölcsönösen bemutatkoznak s megindul a társalgás — németül. A főhadnagy mind nagyobb álmélkodással hallja, hogy a százados minő rosszul beszél németül s végtére is kialakul a véleménye, hogy a százados nem — százados, hanem katonaruhába bujt család. Azért csak folytatja a beszélgetést, de Aranyos-Gyéresnél egyszerre kiszáll s csakhamar két csendőr szólítja föl a meglepett századost, hogy kövesse. A kapitány csak ámul-bámul s kénytelen-kelletlen követi a csendőröket, akik igazolásra szólítják föl. A kapitány igazolja magát, de ez nem elég. Letartóztatják. Szerencséjére egy jó ismerőse érkezik és kiszabadítja a kapitányt kényelmetlen helyzetéből, de későn . . . a vonat már elindult s magával vitte a derék főhadnagyot, aki jó fogást csinált, leleplezett egy valódi kapitányt . . .

— **Eljegyzések.** *Friedmann* Mór Csermőről eljegyezte *Steiner* Adél kisasszonyt Aradon.

Ring Ignác apáti-i kereskedő eljegyezte *Stern* Fáni kisasszonyt, *Stern* Dávid talpasi kereskedő hugát.

Ujj Lajos aradi nyomdász tegnap tartotta eljegyzését *Mikulán* Mariskával.

— **Hohenlohe herceg — magyar gyáralapító**
A *Hitel* írja: *Hohenlohe* herceg, akinek a Kárpátokban óriási birtokai vannak, e birtokaival kapcsolatban a magyar kormány ösztönzésére most iparvállalatokat készülni Magyarországon alapítani. E célból *Hohenlohe*, akinek Bécsben az uradalmi igazgatására a *Gizella*-strassén nagy hivatala volt, ezt is Budapestre helyezi át és a szükséges helyiségeket egy körüti házban már ki is bérelte. *Hohenlohe* herceg nemrégiben Horvátországban egy szénbányát vásárolt és tart üzemben. Most igazgatósága egy nagy erdélyi alumínium-telep iránt van alkuban, amely *Milkó* testvérek tulajdona. Ezenkívül is több iparvállalatra, főleg bányavállalatra folynak a tárgyalások. Így az idegen *Hohenlohe* herceg valószínűleg nálunk elsőnek azt a kereskedelmi miniszter által is hangoztatott és a külföldön mindenütt gyakorlatban lévő elvet, hogy első sorban a nagybirtokosok vannak arra hivatva, hogy iparvállalatokat létesítsenek.

— **Ha a özös.** Nagy részvétellel ment végbe tegnap délután *Posch* Mártonné temetése. *Posch* Dezső városi tisztviselő az elhunytban édes anyját gyászolja.

— **Ki lesz a városi kertész?** A *Schweffer* Ede nyugdíjaztatásával megüresedett városi kertészi állásra hirdetett pályázat e hó 15-én jár le. Eddig négyen adták be kérvényüket: *Szabó* József városi segédkertész, *Nagy* Sándor és *Máthé* Ferenc aradi műkertészek és *Meszes* Károly világosi műkertész. Az állást a jövő hónapban tölti be. választás útján, a törvényhatósági bizottság.

— **A mezőhegyesi járvány**
A *mezőhegyesi* ménésintézeti orvosok gyászos sorsáról a következőket írják; Mezőhegyesen, összesen hét tifuszos beteg volt, még a múlt hónapban; ezekből négyet az intézeti kórházban ápolta a három intézeti orvos, akik azután valamennyien elkapták tőlük a betegséget s maguk is ápolásra szorultak. Az első négy beteg már gyógyulóban van, ellenben a három orvos meghalt. A földmivelésügyi miniszter gondoskodott más orvosokról s a belügyminisztérium által kiküldött egészségügyi felügyelő kiderítette, hogy a kórház kutja valamitől inficiálódott s ez okozta a járványt. A kutat elzárták s azóta, immár három hete, nem fordult elő újabb megbetegedés.

Orvost keresnek. Az eleki főszolgabíró az almás-kamarási körorvosi állásra az előzőleg kibocsájtott pályázati hirdetések meddő-sége folytán, újból pályázatot nyit. A javadalmazás 20 0 kor. törzsfizetés, 200 kor. lakbér és 164 kor. utiátalány. A körorvos kézigyógytár tartására engedélyt kérhet. A kérvények e hó 24-ig nyújtandók be, a választás 27-én lesz.

— **A zsinagógából.** A zsinagóga előljárósága közhírré teszi, hogy a chanuka ünnepi istentisztelet az ünnep előestéjén, kedden délután negyed 5 órakor tartatik meg.

— **Primadonnák és milliomosok.** *Calvé* Emma, a híres párisi énekesnő legközelebb férjhez megy egyik csodálójához, egy gazdag amerikaihoz, akinek a vagyonát 50-60 millió dollárra becsülik. A milliomost annak idején az a szerencsétlenség érte, hogy villamos rövid zárlat következtében egyik szemhéját elvesztette, de *Calvé* Emma, aki jelenleg Párisban időzik, külsejének ez elrúdulása dacára is hű maradt hozzá. Minthogy az énekesnő nem szívesen hagyná el művészi pályáját, az amerikai milliomos megakarja részére szerezeni egy operának a tulajdonjogát. A milliomos pönalét is fizetett a művésznőért, hogy lehetővé tegye neki azt, hogy az amerikai kötelezettségeitől szabaduljon és kényeztetést tehessen. — Párisnak más szenzációja is van. A világszer-te ismert híres spanyol táncosnő: *Otero* férjhez ment *René Wepp*-hez, egy dúsgazdag gentlemanhoz, akinek nagy gyarai vannak Angliában. A táncosnő gyakran szerepelt a nyilvánosság előtt — afférjeivel. Legutóbb egész Páris arról beszélt, hogy a táncosnőnek egyik imádója, egy török pasa, pazar fényű palotát ajándékozott. Ekzszeiről csodákat beszéltek s hogy mennyire féltette ezeket a táncosnő, bizonyítja, hogy minden fellépése után nyomban átadta azokat titkárjának, aki egy tűzmentes szekrénybe zárta a kincseket erő drágaköveket.

— **Az ita!** Vasárnap éjjel *Scholcz* Péter aradi péksegéd részeg fővel ment haza a Demeter-utca 24. számú házban levő lakására. Anynyira ittas volt, hogy az égő lámpát, amelyet az éjjeli szekrényre tett, magára rántotta és teljesen összeégett. A házbeliék még idejekorán elfojtották a tüzet, de a szerencsétlen emberen már nem segíthettek. *Scholcz* a súlyos égési sebek következtében meghalt. Az esetről értesítették a rendőrséget, ahonnan *Szeckovszky* Teofil rendőrhadnagy és *Prohászka* László dr. kerületi orvos a helyszínére mentek és a holttestet szállították a holttestet.

— Tűz egy kávéház udvarán. Vasárnap reggel négy órakor a Weitzer és Batthyány-utcák sarkán levő *Házán* kávéház udvarán kigyulladt egy fűskamra. A tüzet még idejekorán észrevették és a tűzoltóság rövid idő alatt elejét vette a bajnak.

— A gyermekrontó szerzetes. Barabás Istvánt, aki ellen az a vád, hogy egész légió iskolásfiút megrontott, tegnap átkísérték az ügyészség fogházába. Mindenekelőtt a bűnös ember előéletét tisztázták. Kiderült róla ennek során, hogy se pap, se papnövendék nem volt Barabás, hanem a szerzetesek mellett mint „fráter” szolgáló tennivalókat végzett és pedig hol kukta, hol kertészlegény volt kolostorokban. A vizsgálóbíró, dr. Piaček a kihallgatás után végzést hirdetett ki, amely szerint elrendeli Barabás előzetes letartóztatását a törvényszék részéről is. E határozatban a fogoly megnyugodott. Barabás ellen egyébként szemérem elleni vétség, továbbá *súlyos testisértés* címén is folyik eljárás. Az utóbbi vád arra vonatkozik, hogy néhány fiatal gyermeknek súlyosabb egészségkárosítást okozott a perverz érintkezéseivel. A rendőrség még mindig folytatja a csunya ügyben a nyomozást s ezért az aktáknak is egyelőre csak egy része jutott a törvényszék elé. Nyomozás folyik abban az irányban is, hogy voltak-e Barabásnak bűntársai s ha igen, kik azok.

— Az agyvo'ó súlya. Az emberi agyvelő átlagos súlya eddigi számítások szerint 1400 gramm a férfi, 247 gramm a női nemre nézve. *Bischoff* dr., aki különösen nagy anyagot gyűjtött össze e téren, kimutatta, hogy ezen számok tekintetében nagyobb eltérések nem igen fordulnak elő. 550 férfi-agyvelő közül csak 59 olyant talált, amelyek az átlagot 100 grammal és 18-at, amelyek azt 200 grammal multák felül. Egy 1925 grammos agyvelőnek nem akad párja. Most azonban *Spraff* dr. egy amerikai orvosi folyóiratban jelenti, hogy egy 42 éves, nyakszirtmerevedésben meghalt ügyvéd agyvelejét vizsgálta meg és kitűnt, hogy annak súlya 2069 gramm. Az elhalt ügyvéd feltűnően magas termetű volt, hat láb és két hüvelyk hosszú, testsúlya ezzel szemben mindössze 180 font volt. Igaz, hogy korábbi időkben nagyobb agyvelő-súlyokat is följegyeztek, de ezen számokat nem nagyon megbízhatók. Ezek szerint *Cromwell* agya 2281, *Lord Byroné* 2238 grammot nyomott volna. Az agy súlya azonban nem irányadó még a szellemi erő nagyságának megállapítására. Egy egészséges néger agyát megmérték és 1984 gramm volt az eredmény. Az állatfajok némelyike még nagyobb agyvelővel dicsekedhetik. Egy elefánt-agyvelő átlagos súlya 4530 gramm.

— Kész-netnyi vánítás. Az aradi izr. négyzet által fentartott népkonyha javára az elmúlt héten a következő nemesszivű adományok érkeztek be: végvári *Neuman* Dániel 50 korona, *Deutsch Gyuláné* (Milano) 25 korona, *Bing Vilmos*, *Keller Izsó*, *Leopold Zsigmond* 20—20 korona, *Assael József*, *Czettel Fülöpné*, *dr. Groszmann Jakabné*, *dr. Nemess Zsigmond* 10—10 korona. A nagylelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség. A népkonyhában e héten *Kuttn Gyuláné*, *Glück Károlyné* és *Reisinger A. Samuné* urnók látják el a védasszonyi tisztelet.

— Nagy karácsonyi tár at *Weinberger* Ferenc ékszerésznél Arad, Andrassy-tér 20. sz. *Fischer* Eliz-palota. Aki szereteteit egy gyönyörű szép ékszer-tárggyal óhajtja a karácsonyi ünnepekre meglepni, az forduljon bizalommal hozzá. Csakis kiváló finom ékszerek, hajszálra szabályozott valódi genfi arany, ezüst és acél, női és férfi vesdőrak kerülnek szolid és olcsó áron eladásra, tört arany és ezüst kicseréltetik, avagy a legmagasabb áron vásároltatik, gyors, szolid és pontos kiszolgálást. Telefon 439. Arad legelső és legrégebbi ékszerkészítési és javítási műhelye.

— *Fischer Simon* karácsonyi tár at. Ritkán látott még annyi közönséget a Szabadság-tér, mint a vasárnapi korzó alkalmával. Mindenki kíváncsi volt a fényes karácsonyi tárlatra és az ünnepi díszben ragyogó kirakatokra, melyek *Fischer Simon* Nagy Aruháza felé vonzották a közönséget. Az Aruház kirakatai előtt, valamint a kapualjában és az

udvaron csak úgy hömpölygött a tömeg és uton-utfélen elragadtatással beszéltek erről a tárlatról, melyet még a főváros is irigyelhet tőlünk. Tegnap már teljes mértékben indult meg a karácsonyi üzlet. Számos vidéki vevő kereste fel az áruházat és igen sokan küldtek be írásbeli rendeléseket, amelyek ép oly gyorsan, mint pontosan lesznek elintéztve. A férfi és női divat osztályban is nagy a forgalom, különösen azon okból, mivel a téli szezonaruk mélyen leszállított áron adatnak el. A fénykép kedvezmény még mindig fenáll! 3006

— *A Könyves Kálmán* magyar műkiadó részvénytársaság Budapesten a modern művészet és szépirodalom iránti műizlést fokozatosan fejleszti és terjeszti, miáltal igen jelentékeny kulturmissziót teljesít és ezen a helyen az országban első helyet foglal el. Erre különösen mostanában szerez érdemet, amidőn a legkiválóbb magyar festőművészek termékeiből saját, e célra most ujonnan berendezett pompás kiállítású termeiben felváltva állandóan kiállítást tart fenn. E hazafias vállalatnak egyik hivatalnokja most Aradon van. Legjobb alkalma van tehát mindenkinek övéi részére a legmegfelelőbb karácsonyi vagy újévi ajándékot személyesen megrendelni, úgy, hogy ezzel nagyobb anyagi kiadást nem szenved, mivel a vállalat legelső képkiadványokat és kiváló szépirodalmi termékeket kisebb havi részletek mellett is szállít. A közönség kényelmére említett hivatalnok a Fehér Kereszt szálloda utján rendelés vagy megbeszélés céljából házhöz is rendelhető.

— *Fe hívjuk a n. é. közönség* figyelmét *Kun Józsefnek* lapunkban közzé tett nyiltéri közleményére 3004

— *Praeservativ* ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weisznl.* 112

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

36. *Institoris Kálmán* polgármester kérvénye nyugdíjaztatása iránt. — 37. A tanács jelentése a városi szegények házában elhelyezett egyének részére 1907. évben szükséges kenyér szállítást iránt tartott árlejtés eredményéről. — 38. A tanács jelentése az 1907. évi világitási naptár megállapítása iránt. — 39. A városi iskolaszék jelentése a *Hasszinger* utcai elemi leányiskola V. osztályának párhuzamosításáról és az avval felmerült 840 korona újabb kiadásnak a tandíj-alapból való fedezhetése iránt. — 40. U. az. előterjesztése *Boczkó Leticia* polgári leányiskolai tanulónak a tandíj megfizetése alól való felmentése tárgyában. — 41. A polgármester előterjesztése *Avedik Domján* János volt adóügyi számviszt állására a pályázat elrendelése iránt. — 42. *Thaly Kálmán* köszönő levele diszpolgárrá történt megválasztása alkalmából. — 43. *Steinhardt Mór* dr. tb. főügyésznek jelentése a *Weitzer-hagyatékhöz* tartozó bécsi palota bérbeadása tárgyában. — 44. Aradváros központi választmányának jelentése az 1907. évi országgyűlési képviselő választók névjegyzékének bemutatása tárgyában. — 45. *Ozveggy dr. Kicsiny Györgyné* kérelme segély utalványozása iránt. — 46. A számvétségnek előterjesztése az alapokból ideiglenesen kölcsönvett összegből még fennálló résznek a zárszámadásba leendő felvétele iránti engedély kinyerése tárgyában. — 47. A polgármester előterjesztése a hidjavítási kölcsön felvételének engedélyezése iránt. — 48. A tanács jelentése *Pankotán Sándor* rendőrnek nyugdíjaztatása iránt. — 49. Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat kérvénye képvásárlás céljából 600 korona megszavazása iránt.

NAPIREND.

December 11. Kedd. Róm. kath. naptár: *Damaz püspöv.* — Protestáns naptár: *Damaz.* — Görög-keleti naptár (november 28.): *Uj István.* — A nap két 7 óra 30 perckor. nyugat 4 óra 7 perckor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelésintézete Magyar-utca c.) Rendelő orvosok: *Dr. Leitner Ernő* délután 3—4. *Dr. Podor Odón* délelőtt 8—9. *Dr. Rosenbaum* délelőtt 8—9. *Dr. Hermann J. Károly* kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, szeles, hűvösebb, eok helyütt csapadék.

December 12. Az arad-békési ág. ev. egyházmegye rendkívüli közgyűlése *Békés-Csabán.* — Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

— Az Aradi Kereszt-egyesületi közgyűlés. —

Budapest, december 10

Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 25,000 méter mázsa változatlan áron
Az árak 10 kilométerenként számítva:

1907. évi...

Aprilisi buza 1907-re 7.40—7.41
Rozs 1907. áprillisa 6.57—6.58
Zab 1907. áprillisa 7.40—7.41
Uj tengeri 1907-re 5.17—5.18

Zárul 5 órakor:

Aprilisi buza 1907-re 7.42—7.43
Rozs 1907. áprillisa 6.59—6.60
Zab 1907. áprillisa 7.47—7.48
Uj tengeri 1907-re 5.19—5.20

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ádám Éva. Válasz, lapokkal együtt, a napokban meg.

T. K. (Drauc.) Az eddigi összes huzásokban nem nyertek semmit.

K. Gy. (Konop.) Eddig nem nyert.

CSARNOK.

Irta: *Lenkel Lajos.*

[9]

(Folytatás.)

A párisi nő előkelőségével mutatta be a bárónőt egy egész csoport urnak. Közöttük különösen egy fiatal diplomata nyerte meg a báróné tetszését, aki máris elmerült a játékban. Alig lehetett több 30 évesnél. Nem sokat teketóriázott és mindjárt bevallotta, vesztésében van, de még jóvá tehető balszerencséje, mely üldözi, de előbb lakására kellene sietnie, hogy onnét hozzon pénzt. Az urak közül többen is mellényzsebökbe nyultak, ahol játéktárcákban az aranyakat őrzik, de a báróné csakis de *Boulet* urat tisztelte meg, aki 100 Louis d'or-t adott át az érdekes magyar bárónénak. Az első aranyat odadobta a marpueurnek, hogy azt váltsa föl és az rögtön visszaröpítette a husz francot, melynek negyedrésztét, öt francot újból a kilences számra tette. „Fait jeux” szolt a golyódobó és a golyó csakugyan megállt a kilences számon. Boldog mosolylyal intett mentőjének, amint beseperte a 25 francot. *Hogy Chatelay* marquisnő időközben elhagyta a termet, azt észre sem látszott venni. De se baj, ott volt a közelben a mama, aki visszavonult egy bőrkarosszékre és csendesen elszunyókált. A szomszédos nagy teremből és üde életet lehelő nagy kertből behatolt még egy-egy klasszikus keringő széttepert üteme, de most az asztal körül ülő és álló férfivilág egész érdeklődését lekötötte már a báróné, aki folytatta a játékot, de már nem volt szerencséje. Eluszott minden kölcsönként aranya és de *Boulet* sietett újabb kölcsönnel megtoldani az első 200 francot. Vagy harmincan játszottak egyszerre, többen nyertek is, csakis a kilences fölött gurult el a szeszélyes kis golyó. És a báróné csakis erre a számra rakott. Ezzel akarta az érdeklődést maga felé vonni. Mások is megkérték, tegyen kísérletet az ő aranyakkal, de ő büszkén visszautasította a szives ajánlatot, amíg csak gallyerje be nem vallowta, hogy már a főpincér szívességét is igénybe vette és mivel már éjjeli 1 óra felé járt az idő, azt tanácsolta, legjobb lesz a játékot mára abba hagyni.

A báróné szót fogadott. Gavallérja az öltözökhöz kísérte, hol a lakájok fölsegítették felöltöjtét, majd a mamával hazamentek. Az Európa-szálló kapujánál, melynél emléktáblák jelzik, hogy a szállóban lakott évről-évre *Viktória* angol királynő, a báróné sokatmondó mosolylyal nyujtotta csókra kezét: A játékban nem volt szerencsém, talán több szerencsém lesz . . . és a kapuból még e szót sugta a csendes éjbe: *l'amour . . . Szerelem!* A fiatal diplomatát cserben hagyta diplomáciája és visszatérve a játéktérbe, a báróné szemeinek ragyogására visszaemlékezve, ezuttal tulsötéteknek látta a terem sok ezer izzólámpájának fényét, majd újból kiérez az utcára, mintha kialudt volna a csillagok fényessége is.

A diplomata otthon a szép bárónéról ál

modott. A báróné pedig szötte tovább apró eselszövéseit, hogy minél gyorsabban pénzre váltsa föl tapasztalatait. Akik nem gyógyulás céljából keresik föl a világfürdőket, hanem a játéktérnek és kalandok keresése okából, azoknak unalmasan telik el a nappal. Igaz, hogy a kaszinókban a zenekarok már délutánon is hangversenyeznek, sőt az első variete előadások, kisebb hangversenyek már 4 órakor is szórakoztatják az unatkozókat, mégis nagyjában a játékosok alig várják, hogy eljőjön az este. A játékosok alatt itt csakis a roulette asztalokon próbálkozó játékosokat szabad érteni, mert biz a baccarat társaságok leggyakrabban már kora délelőtt kezdik, ha ugyan reggel abba hagyták a játékot és reggel végezik. Csak épen annyi pauzát tartanak, hogy a szolgálzatot szellőztethesse a kártyaasztal mellett átdorhézott éjszaka apró foszlányait, maradványait. Hisz a játék hevében a kártyaasztal mellett szolgálják föl a lunchot, ebédet is, nehogy ilyen prózai dolgok miatt abba kelljen hagyni a játékot, a kinövésében legrutabb, végzetes szenvedélyt.

De Boulette kerülte a Baccarat termeket. Naiv, romlatlan kedélyű ifju volt, aki már kora délelőtt, 12 órakor ott sétált az Európa szálló tágas kertje előtt, várva a bárónét. Virággal kezében. A szálló és Villa des Fleurs között kis szabadon álló üvegházban ékszeres bolt van. Nem lehetett valami tulnag véleménye a báróné erkölcsről, mert minden eshetőségre elkészülve bájos kis nyakéket vásárolt, vakítóan ragyogó gyémántkövekkel és midőn üdvözölte bájos ismerősét, kis kirándulást ajánlott föl az Alpesek nyulványaira, hogy elkerüljék a nap égető melegét. Csaknem minden órában fogaskerekű vasút vezet a Mont Revard csucsára. Előbb udvariasságból fölkeresték a marquisenét, fölszólítva, venne részt a kiránduláson, amde fölfájás ürügye alatt a meghívást visszautasította. És amint emelkedtek a fogaskerekűn a magasba és a Lac de Bourget, a bájos aixi tó mind kisebb és kisebb lett, annál nagyobb boldogságot érezett a boldog diplomata; de minél merészebb lett Boulett, annál tartózkodóbb volt a báróné, aki a mélységbe bámuldozó mamának, aki dehogyan is avatkozott leánya dolgába, a diplomata előtt érthetetlen nyelven utasításokat adott. Főnt a hegy csucsán, mintha kieserélték volna a bárónét. Előbb a kilátóba ment, honnét végiglátta a francia alpesek hegyláncán és nagy városok ismerhetők föl a messzelátó segítségével. Ezer méternyi magasságban a föld színe fölött fölszabadul a lélek is, bátrabbak lesznek a gyávák is, ravaszabbak a nők és mintha oda lent, a mélységben maradt volna minden földi salak, megtisztulva érezi magát mindenki, — még a gonoszok is. Egy szikla kiálló csucsára telepedtek le. A mama lent maradt a restaurantban, ahol bevárando volt a fiatalokat. Fölbállatszott a legelésző tehének kolompolása, a pásztorok ostorcsattanása és de Boulett, akinek szíve tüzet fogott, vallott, mint a parancsolat. A báróné pedig hallgatta — hideg közömbösséggel. Az ifju bátorsága fokozatosan a nyakéig emelkedett, melyet a báróné elég udvarias volt elfogadni és eltűrte azt is, amint de Boulett, egy bokor által a többi hegymásztól elrejtve, forró csókot lehelt az alig szabódó báróné arcára.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

December 10

Fehér Kereszt szálloda. Marosy Vilmos főbíró és neje Karánsebes. — Janku János huszárönkentes. — Feuerverker Adolf és családja Facset. — Fazekas Sándor dr. orvos Sátoraljauhely. — Gémes Antal és neje Makó. — Mezei Imre bérlő Makó. — Szendrő Emil magánzó Sárospatak. — Somlyó László gazdatiszt Szénás. — Spitzer Sándor kereskedő Szeged. — Kocsis Imre hivatalnok Szeged. — Kürthi Ödön hivatalnok Szeged. — Roth Salamon kereskedő Szabadka. — Szabó Kálmán nyugalmazott bíró Fehértemplom. — Kardos Artur és neje Komárom. — Bihari Andor vasúti főfelügyelő Anina. — Petrovics Sándor hivatalnok Resica. — Prohászka Győző magánhivatalnok Mezőberény. — Löwinger Izidor kereskedő Zombolya. — Reich Dezső szállító Fiume. — Hegedüs Imre m. kir. államvasúti hivatalnok Győr. — Vollák Bernát kereskedő

Orosháza. — Strasser Ignác kereskedő Orosháza. Grünwald Zsigmond kereskedő Szerbittebe. — Kobela István utazó Nagyvárad. — Nagel N. utazó Budapest. — Neményi Lajos utazó Budapest. — Benedek Ede utazó Budapest. — Eckstein Arnold utazó Budapest. — Kornblum S. utazó Budapest. — Ollop Vilmos utazó Budapest. — Frisch Sándor utazó Budapest. — Szemes Manó utazó Budapest. — Fejér Fülöp utazó Budapest. — Fischer Imre utazó Budapest. — Keresztesi József utazó Buda. — Goldberger Miksa utazó Budapest. — Freund Lajos utazó Bécs. — Grenzer Henrik utazó Bécs. — Glauber József utazó Bécs. — Hirschfeld Sándor utazó Bécs. — Pauncz Lajos utazó Bécs. — Holló Henrik utazó Bécs. — Bienenstock Samu utazó Bécs. — Gábor Albert utazó Bécs. — Steiner Izso utazó Nagyvárad. — Fekete Nándor utazó Nagyvárad. — Asztalos Gábor utazó Moson. — Vogel Salamon utazó Fiume. — Herczfeld Sándor utazó Temesvár.

Központi szálloda. Özv. Juhász Balint es fia jószágigazgató Mezőhegyes. — Yunacs Jenő gazdatiszt Temesujalu. — Leitner József kereskedő Bécs. — Schlesinger Henrik kereskedő Bécs. — Wachser Jenő kereskedő Bécs. — Klein Miksa kereskedő Bécs. — Fábry Sándor dr. főispán Gyula. — Margitay József dr. min. tanácsos Budapest. — Papp Zoltán állatorvos Temesvár. — Rumbau Győző, szolgabíró Vajdahunyad. — Sivér Elemér kárbeszlő Debrecen. — Luba Ferenc női szabó Budapest. — Openheim József kereskedő Temesvár. — Hász Béla birtokos Dombegyháza. — Erdős Sándor kereskedő Budapest. — Peckol Herman vállalkozó M. Illye. — Gager Emil igazgató Budapest. — Berbenecsey Alajos kereskedő Prossnitz. — Tenner Géza kereskedő Budapest. — Sivatosch Lajos mérnök Prága. — Trösztler Jenő hivatalnok Győrök. — Freund Sándor kereskedő Budapest. — Csele József birtokos Nagyszalonta. — Adler Jakab fakereskedő Nagyvárad. — Vámos Jenő kereskedő Nagyvárad. — Forovits Félix lökereskedő Varjas.

Pan-onia szálloda. Grosz Lajos utazó Bécs. — Kemény Lajos utazó Budapest. — Dorogi János jegyző Almáskamarás. — Marinkov es J. jegyző Agrs. — Farkas Sándor utazó Budapest. — Dózsa Dezső magánzó Budapest. — Holländer Miksa utazó Budapest. — Csorgut Lajos utazó Budapest. — Ujhelyi Vilmos bérő Komlós. — Benedek Armin utazó Budapest. — Witmann Ferenc birtokos Elek. — Naszai Lajos utazó Budapest. — Fogel László Budapest. — Mezei Alfréd utazó Budapest.

szilárd és folyékony

Sarg-féle Szappan

Glycerin

a bőrt fehérré és gyöngéddé teszi.

Mindenütt kapható.

Sarg Glycerin-szappan b-vállik úgy a felnőtteknél mint a legkisebb életkorban lévőknél, mint a legelőnyösebb tisztító eszköz. A leghíresebb szakértelműek mint dr. Hebra, Schauta, Frühwald, Breus Gusztáv és Károly, Schandbauer stb. tanácsok által használtatik.

3751

A praktikus orvosok

által tett kísérletek igazolják, hogy a csukamájolaj a Scott-féle Emulsio formájában sokkal hatásosabb, mint közönséges állapotában. Egy ismert klinikán folytatott kezelés bebizonyította, hogy csukamájolaj eredeti közönséges állapotában véve saját súlyának 4-szeresével emelte a szervezet zsirtartalmát, míg a Scott-féle Emulsio formájában véve, az abban tartalmazott ugyanily mennyiségű csukamájolaj súlyának 7-szeresével túlhaladta amazét. Gyermekek, sőt válogatos, kényes betegek is állandóan minden undor nélkül és anélkül, hogy a legcsekélyebb szervezet zavartól kellene tartaniok, vehetik a Scott-féle Emulsiót.

A Scott-féle Emulsio valóságának jele a „hátán nagy csukahalat vivó halász” védjegye.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmertve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi Gyógyszertára” BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34-50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Vérfriss

Süldő vad disznó,

fogoly, nyul és szarvas.

- Ananász, banána, szőlő, alma, körte.
- Déli, aszalt gyümölcs nagy választékban és mu-t kenyér.
- Kugler, kürtös kalács, dobos torta, finom cukorkák, teasütemények.
- Eredeti gyógyhatású Graham-kenyér.
- Elsőrendű teák és rumok.
- Idei hal- és huskiszervek.

Buffetemben

kiváló inyes ételek és italok.

Záray Géza,

de ikatesz-kereskedő.

Nemzeti Színház.

A) bérlet.

A) bérlet.

Kedden, 1906. évi december hó 11-én:

A bajazzók.

Opera 2 felvonásban. Irtó: Ruggiero Leoncavallo. Fordította: Radó Antal.

SZEMÉLYEK:

Casio	Ferrari A.	Bepo	Faludi K.
Nedda, neje	Schubert J.	Sylvio	Ladislai J.
Tonio	Hunyadi J.	Egy pór	Eöri Lajos.

Ezt megelőzi:

Az édes otthon.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtó: Valabreque. Fordította: Hel-tai Je ó.

SZEMÉLYEK:

Bone all	Várnai Jenő.	Jeanne, neje	Kápolnai J.
Boneval né	Bácsné.	Henri Chavuel	Beregi S.
Bertrand Julieu	Szendri M.	Mártha	Harmath J.
Lucie, neje	Kőrös-y Juci.	Szobaleány	Zsigmondi A.
A dré Tereny	D.lli Lajo-	Tnerese	Borbélyné.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Limbek János és fia

első magy. kir. szab. örökösörö-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó nő, illetve édesanya, anyós, nagyanya és rokon

TÓTH MIHÁLYNÉ

szül. Barta Erzsébetnek,

folyó évi december hó 9-én esteli 8 órakor életének 60-ik és boldog házasságuk 36-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai december hó 11-én, délután 3 órakor fognak Wesselényi-utca 17. számú házban a római katolikus szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért december hó 13-án, délelőtt 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Örök béke lengje körül sirját!

Arad, 1906. december hó 10-én.

Tóth Mihály, férje.	Gellényi Iduka,
Tóth Marika férj. Hajdu Jánosné,	Gellényi Lenke,
Tóth Erzsébet férj. Gellényi Sándorné,	Gellényi Erzsike,
gyermekel.	Hajdu Piroksa,
Hajdu János,	Hajdu Erzsike,
Gellényi Sándor,	unokát.

Az első kiadás egy hónap alatt elfogyott!!

II. KIADÁS. —

A SZOCZIALIZMUS TÖRTÉNETE ÉS TANÍTÁSAI.

IRTA DR. WOLFNER PÁL.

A szocializmus világot mozgató igéjét számosan hordják ajkukon anélkül, hogy ismernék annak alapelveit. Wolfner könyve világosan és vonzó egyszerűséggel megírta alapos tájékoztató, amely végigvett az olvasót a szocializmus legelső nyomaitól a legmodernebb irányzatig és melyet kötelessége olvasni minden művelt embernek, aki érzi, hogy tájékozatlan a szocializmus kérdésében.

Ára füzve 2 Kor.

Kötve 3 Kor.

Megjelent AZ ATHENAEUM r. t. könyvkiadóhivatalában (VII., Kezességi-ut 54.) és kapható minden hazai könyvkereskedésben.

III. kiadás sajtó alatt!

6179—1906. tkvi szám.

Árverési feltételek.

Novák György végrehajtónak s a csatlakozottak kimondott Muszka Mihályné szül. Boár Annának, — Muszka Ilie végrehajtást szedő elleni 363 kor. és 200 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében.

1. Az 1907. évi január hó 24. napján d. e. 9 órakor Ó Szent Anna községközségi megválasztott nyilvántartó árverésen árverés alá bocsátatik az aradi kir. törvényszék, a világi kir. járásbírósg területein levő, Ó Szent-Anna község területén fekvő, az ószent-anna i 289. sz. tkjvbn A. I 1—10 sorsz. s. felvett ingatlanoknak Muszka Ilie nevében álló B. 2. alatti bányadára 585 kor. és az ugyanazon tkjvbn A. II 1—9 sorsz. ingatlanok Muszka Ilie nevében álló B. 2. alatti bányadára 140 koronában ezennel megállapított kiadási árban.

2. ezen árverésen a fent körtől ingatlanok a kiadási áron alul is eladhatók fognak.

725—1906. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1906. évi 16919 számú végzése következtében dr. Zoltán Emil pankovai ügyvéd által képviselt Braun Fülöp és Bruaner Ferenc paokotal lakosok javára öz. Szabó Gyula é. aradi lakos elleni 440+588 K. 40 f. s jár. erejéig 1906. évi október hó 30-án fogantatott kiadási végrehajtás folytán lefoglalt és 1223 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 28 drb különböző nagyságu üres hordók nyilvántartás árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a világi kir. járásbírósg 1906. évi V. 459/2 számú végzése utján 440+588 kor. 40 fill. tőkekövetelés, ezeknek megítélt kamatai és eddig összesen 192 kor. 65 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Muszka községben, végrehajtást szenvedett borházában 1906. évi december hó 12-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzötték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség eséén becsáron alul is eladhatók fognak.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le-és felül foglalták és azokra kiadási jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében azok javára is elrendelhetik.

Kelt Világoson, 1906. évi november hó 26. napján. 2998

Thuránszty Sándor. kir. bír. végrehajtó.

8. Árverésnél szándékozók torioznak az ingatlanok b. c. árának 10% át, vagyis 58 kor 50 fillért és 14 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3338. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges előfizetéséről kialiott szabályszerű nyugta, illetve előismervényt át szolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételért kettő egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számított 80 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, minden egyes vételrészlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt az 1881. évi d. cember hó 6-án 39425. I. M. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a világi m. kir. adóhivatal mint bírólételti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5. Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napját követően esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

6. Vevő a megvett ingatlanok birtokába vételi bizonyítvány alapján lép és azoknak hasznát is elegendő.

7. A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. évi 60. t. c. in. érzékedésel értelmében csak az esetben fog kiadatik, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett törvény cikk 187. §-a feltételeinek megfelelő utóajánlat nem tételik.

8. A tulajdonjognak vevő javára bevételezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hivatalból elrendeltek.

9. Amennyiben a vevő az árverési feltételek bármelyikének a kiküldött időben eleget nem tesz, az általa megvett ingatlanra az érdekeltek bármelyikének kérelme következtében az 1881. évi 60. t. c. 185 §-a szerint vevő vezélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltek.

Világos, 1906 évi október hó 17. én.

Dr. Szarka, kir. járásbíró.

2906

Kun József

ékszerész és óras.

ARAD, Andrassy-tér 17 szám.

Tisztelettel hívom meg Aradváros és vidéke n. é. közönségét a karácsonyi időnyre különösen gazdagon felszerelt és a legmodernebb faconu Brilláns, gyémánt és mindennemű arany és ezüst árukkal bevezetett 3003

ékszerüzletem

megtekintésére.

Vásárlási kényszer kizárva! Szolid és szabott árak.

A n. é. közönség bizalmát és pártfogását kérve tisztelettel

Kun József.

Preclions Zsebórák.

Személyhitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek, papok, állami, megyei és magántiszviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíj jogosultak, ügyek és magánosoknak egyenként 20 évig terjedő kölcsönök törlesztésel!

Jelzálog-hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre földök, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsörték háromnegyed részéig.

Építési-hitel!

Építéskorban levő ingatlanokra 2—3 részletben oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

MELLER L. EGYED,

Budapest, V., Kőhaly-utca 19.

Ha esőernyőre van szüksége,

látogassa meg

Nassan R.

kizárólagos nap és esőernyő üzletét, hol a legjobb minőségű

Ernyők

olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Ernyő javítások és áthuzatok elfogadtatnak.

Szörme boákat

díczára a szörmeáru megdrágulása miatt, a szörmeáru pálm csak mellékcikk, rendkívül olcsón kárúsi on. 221

Szabadság-tér 19. szám. Rosenblüh K. és Jarsa cég mellett.

Egy ügyes kereskedő segéd,

kerestetik.

ki a vegyeskereskedés minden ágazatában teljesen jártas és a pince-kezelést is alaposan érti, a magyar, német és román nyelvet bírja, január hó elsejére való belépésre

Goldberger Gábor

vegyeskereskedése 2981

Berzova.

Belépési felhívás

Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete IV. évtársulatába.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete

1907. január hó 1-én kezd meg IV. évtársulatát, a melybe tagok már most felvétetnek. Egy törzsbetét heti 50 fillér befizetéssel jár, a mely öt éven át tart. Mindenki teljesítés szerinti arányban jegyezhet törzsbetétet és ennek arányában teljesíti a heti befizetéseket. Öt évi befizetés után a tag befizetett tőkéjét a szövetkezet által ha-ánából rész-cél célszeggel kapja vissza.

hetenkint törleszthető kölcsönöket

nyújt. Száz koroná kölcsön egy törzsbetéttel, azaz öt éven át heti ötven fillérrel törleszthető, a melyben a kamat is bevonatlatatik. A kölcsönt tehát 3—4 havonként meghosszabbítani nem kell. 200 kor. heti 1 kor., 300 kor. heti 1 kor. 50 fill., 400 kor. heti 2 kor., magasabb összegek pedig hasonló arányban törleszthetnek. A kölcsönvevő, mint tag, a heti befizetése után részese a szövetkezet által nyújtott juttatásoknak.

Betétlázott, vagy más módon biztosított kölcsönök is éven át való heti törlesztésre is adhatók.

A kik a jövő évi évtársulatra most belépnek, azok a tagságuk alapján már most vehetnek fel kölcsönöket. A belépés és a kölcsönökért való jelentkezés az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete irodájában (Szabadság-tér 7. sz. I. em.) naponta délelőtt 10—1 óráig történhetik. 2749

Hajdu tea mell- és tüdőbetegnek számtalan esetben kipróbált szer. Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, szárazhurut, elnyálkásodás, minden mellben, a légcső, a tüdő, a gége hurutos megbetegedése, légzési nehézségek, szűk-mellűség, asthma stb. ellen. Ára 60 fillér. Kapható Aradon, Földes Kelemen gyógyszerésznél. 3871

Kerestetik Neumangyár tisztiétkeзде részére egy jó kosztadó. Irásbeli ajánlatok Tisztiétkeзде Arad-Gáj kéretnek. 3002

Telefonszám 10.

OCCASSIÓ

vásárlás kezdetét vette, i. e. december 25-ig következő cikkek igen előnyös árak mellett lesznek árusítva:

Francia flanellek blousokra, ezelőtt 90 kr., most 50 kr. métere. Dupla széles szövetek nagy választékban 35, 50, 75, 90 kr. métere és feljebb, néhány ezer méter maradék 33 százalékkal olcsóbban, mint ezelőtti ára, úgy, hogy egy teljes blousera már 1 koronáért kapható, míg a készlet tart.

Téli keztyük igen jó minőség 25 krajczár párja.

HOFFMANN SÁNDOR

SZÍNHÁZ-ÉPÜLET.

872

Telefonszám 10.

Városi és megyei telefon 509.

PÉNZ

a legolcsóbban és leggyorsabban földekre és városi házakra **amortisatióra** (tőketörlesztéssel)

Aradon a legrégebb és legismertebb közvetítő iroda

Szücs F. Vilmos

a nagyszebeni földhitelintézet kölcsön képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség megtérítés mellett.

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.”

Ugyanitt megbízható üzletszerzők alkalmazást kaphatnak.

2998

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési módzatok mellett eladok.

Most győződjön meg

egy bevásárlás vagy rendelményvel cégem versenyképességéről és akkor összes szükségleteit kizárólag nálam fogja fedezni. Csak kiváló jó minőségű áruk kerülnek eladásra, melyért a cég felelősséget vállal.

Női divat-cikkek:

10000 méter	tenis flanel, gyönyörű mintákban	...	13 kr.
5000	„ jó mosó barchet, 50 mintában	...	19 kr.
10000	„ flanel barchet, szintartó	...	24 kr.
10000	„ hermelin flanel, legjobb minőség	27, 32, 35	kr.
10000	„ dubel flanel, ujdonság	...	35, 45, 55 kr.

Női szövetek:

5000 méter	duplaszéles loden kelme, kockás mintákban	...	23, 35, 45 kr.
10000	„ 120 cm. széles gyapju kelme, szép mintákban, pongyolára vagy costumre igen alkalmas csak	...	52 kr.
10000	„ valódi angol costum, sima és mintás kockás kelmek	...	58, 77, 98, 125, 180 kr.

Blous és pongyola kelmék már 65 krajczártól.

Tükör posztók 140 cm. széles, szenzációs árban.

Vászon-áru:

5000 vég	30 rőfös Rumburgi vászon, női ingekre	4-50 kr.
6500	„ 30 „ Erdélyi vászon, vastag szálú	4-95 kr.
7500	„ 30 „ hollandi „ finom minőség	5-25 kr.
8500	„ 30 „ kelengye	5-85 kr.
4500	„ 54 „ rumburgi, cégem különlegessége, minden célra alkalmas	9-25 kr.
650	„ lepedő vászon, egy szélben varrás nélkül	6-13 kr.
550	„ „ „ „ jobb minőség	7-48 kr.
350	„ paplan lepedő vászon, szintén egy szélben	12-53 kr.
5500	„ R. R. schiffon	5-25 kr.
6500	„ D.	4-85 kr.
7500	„ Schrol schiffon, finom szálú	6-95 kr.
6 drb.	pohártörő, tiszta len, kockás	1-05 kr.
6	„ flanel portörő	—48 kr.
600	„ szebbnél-szebb flanel takaró	1-25, 1-65 kr.
600	„ óriási wattás paplan	2-53 kr.
750	„ minden elképzelhető színben selyem, cloth paplan, alkalmi vétel	3-65 kr.

Továbbá még sok ezerféle itt fel nem sorolható cikk olcsóbban mint bárhol!

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek, meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor

női és férfi divat nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 15. szám.

Szívbetegségeknek és sápadtságosoknak nem való kávé meg tea, azért néha nem tudni, mit igyának, ha a jótékony tejet idő múltán megunták. Ha a tejbe Kufeké-féle gyermeklisztet keverünk, csokoládéval vagy anélkül, akkor igen ízletes italt készíthetünk, melyet kellemes ízért hosszabb időn át szívesen fogadnak, egyszersmind a tej könnyebb emésztetűvé lesz tőle a tápláló értéke is tetemesen növekszik. Még felnőtteken is mutatkozik a hatása, serkenti a már egészen megromlott étvágyat. Ha valamivel többet veszünk a Kufeké-féle gyermekliszthől, azt tea levást készíthetünk.

B Nr 124. 8737

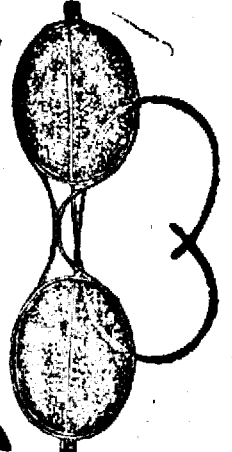
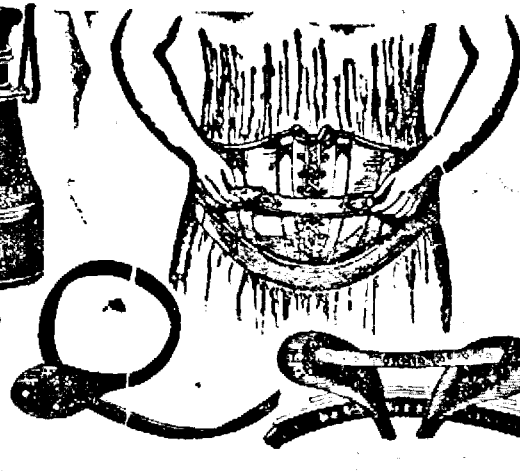
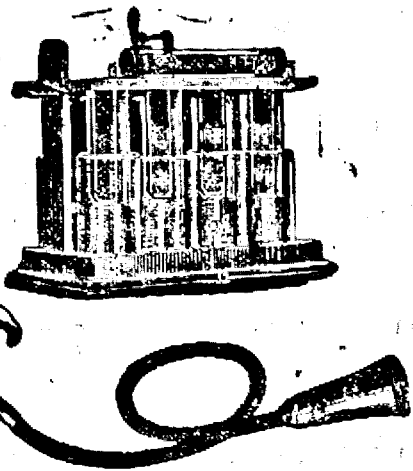
Nagy raktár párisi különlegességekben!

Uj!

Uj!

Uj!

Uj!

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy **Aradon, Andrásy-tér 22. szám alatt**, a mai kor igényeinek megfelelő **Orvosi műszerek, saját műhelyemben készített kötszerek, valamint: sérv, haskötők, szuspensoriumok, valamint látászerezeti cikkek, valamint: színházi és tábori látszók, mindennemű szemüvegek**

nagy raktárát megnyitottam.

1871.

Szíves pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgája **Deutsch Mihály.**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

Legújabb divatu női felöltők

Telefon 238.

Női bundák

Leány felöltők

mélyen leszállított árban.

Radó Gyula

női felöltő áruháza
az új Minorita-
templommal szemben.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Karácsonyi Occassió!

Nagy árleszállításokat eszközöltünk összes cikkeinknél.

Csak elsőrendű áru.

Egyes díszszel összeállított ruhák legalkalmasabb ajándék 2, 3 és 4 forintért.

Remek mintázatu mosó-barchetek.

Különleges nagy választék: kötényekben, szőrme boá és ezerféle más ajándéknak alkalmas cikkekből.

Kirakatunk megtekintését kérjük, mindenki tájékozást nyerhet és az árak feltűnő olcsóságáról meggyőződést szerezhet.

3811

Rosenblüh H. és Társa.

Egyes kisebb-nagyobb szőnyegek és ágyelők csekély hibával a legjutányosabb árban.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Saját érdekében!

vásároljon öltöny-, télikabát- és divatmellény-szöveteket a kizárólagos posztógyári raktárba.

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Legszolidabb kiszolgálás.

Aradvárosi és megyei telefon sz. 475.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdaja.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festégyárának festékével.